

3

Limburgs Tijdschrift voor *Genealogie*

uitgave van de Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Inhoudsopgave

Van de redactie	66
Van knechtendom, glorie en ondergang door Gerard M.T. Trienekens, Van Straelenlaan 16, 3762 CV Soest	67
Cecilia van Hartzleben (1682-1735) door Funs Patelski, Manensheide 16, 6343 CR Klimmen	78
Het Kranenbreukershuis te Tegelen en zijn bewoners door Arno J. Coopmans, Burg. Raymakerlaan 156, 5361 KJ Grave door Jan H. Hanssen, Pastoor Geenenstraat 17, 5991 BH Baarlo door Bert J. van Laer, Uilenweg 1, 6006 SK Weert	93

Het LTVG verschijnt vier maal per jaar en is:

- Voor leden van zowel het Koninklijk LGOG als ook de Sectie Genealogie gratis. Het lidmaatschap van de Sectie Genealogie bedraagt voor leden van het Koninklijk LGOG € 25,00 per jaar. Leden van de Sectie Genealogie ontvangen drie maal per jaar een Nieuwsbrief.
- Een abonnement zonder enig lidmaatschap kost € 30,- per jaar.
- Losse nummers zijn verkrijgbaar voor € 7,50 per blad (excl. verzendkosten).

Voor lidmaatschappen, abonnementen en losse nummers:
Bureau Koninklijk LGOG, Postbus 83, 6200 AB Maastricht,
tel. 043 321 25 86.

Mailadres: info@lgog.nl. Website: www.lgog.nl.

Redactie: Ton van den Berg, Jan Hanssen, Bert van Laer
en Funs Patelski (eindredacteur).

Redactieadres: Uilenweg 1, 6006 SK Weert, tel. 0495 54 47 58
Mailadres: vanlaer@home.nl

Het werk van het Koninklijk Limburgs Geschied- en
Oudheidkundig Genootschap wordt in belangrijke mate
ondersteund door de Provincie Limburg.

ISSN 0169-5177

Diverse rechten: Illustraties dienen vrij van rechten te worden aangeleverd. Bij plaatsing van een bijdrage wordt de auteursrechtelijke economische exploitatiebevoegdheid geacht in zijn geheel aan het LGOG te zijn overgedragen. Het LGOG kiest ervoor om het auteursdeel (50%) van de ontvangen reproductie- en vergoedingen, mede vanwege de relatief bescheiden omvang van deze gelden, niet door te betalen aan de desbetreffende freelance auteurs. Het LGOG maakt gebruik van de mogelijkheid geboden door Stichting Reprerecht om deze gelden te besteden aan een collectief auteursdoel: de gelden worden toegevoegd aan het redactiebudget, ter verbetering van de uitgaven van het LGOG.

Van de redactie

Bastaarden, natuurlijke kinderen ofwel onwettig geboren kinderen zijn van alle tijden. De kinderen zelf zijn onschuldig aan hun status, die zij geheel en al aan hun verwekkers hebben te danken. Meer dan eens speelde het standsverschil van de partners daarbij een niet onbelangrijke rol. In deze aflevering zijn twee artikelen opgenomen waarin dit verschijnsel aan de orde komt.

In de eerste bijdrage beschrijft Gerard Trienekens de opkomst, glorie en neergang van de familie Trienekens te Gennep. De dienstknecht Bernard Trienekens, zijnde van eenvoudige komaf, trouwde in 1862 met Maria De Haan, dochter van een lid uit de gegoede burgerij van Gennep. Een huwelijk tussen twee mensen uit verschillende standen. De auteur is op zoek gegaan naar de achtergronden. Het bestaan van een voorechtelijk geboren kind van de bruid, mogelijk verwekt door een 'passerende prins te paard of rijke maar niet adellijke gast' blijkt daarbij een voorname rol te hebben gespeeld.

De tweede bijdrage is van mijn hand en gaat over Cecilia van Hartzleben, een bastaarddochter van jonker Joost Ulrich van Hartzleben. Hij woonde op Huize De Dael te Nuth. Het hebben van bastaarden was in adellijke kringen heel gewoon. Hierbij kon een onderscheid gemaakt worden tussen 'erkende' bastaarden die de familienaam van de adellijke verwekker droegen, en niet door de vader erkende bastaarden. Over deze laatsten is in archieven amper iets terug te vinden. Cecilia van Hartzleben behoorde echter tot de eerste groep.

Haar adellijke vader blijkt, via ook weer een bastaard, een nazaat te zijn van Jan IV graaf van Nassau-Dietz, de overgrootvader van Willem van Oranje. Bovendien stamt Joost Ulrich van Hartzleben via zijn beide moederlijke grootouders Blitterswijck genoemd Passart en Cecilia van Eynatten af van Karel de Grote. Deze afstamming is echter voor het volgende nummer van dit tijdschrift bewaard, waarin speciaal aandacht zal worden besteed aan de Limburgse nazaten van deze legendarische keizer die 1.200 jaar geleden overleed.

De secties Genealogie en Monumenten van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap organiseren op zaterdag 18 oktober a.s. een excursie naar Tegelen en Steyl. Hierbij wordt onder meer het Kranenbreukershuis in Tegelen bezocht. Voor Arno Coopmans en enkele redactieleden was dit aanleiding om zich te verdiepen in de bewoningsgeschiedenis van dit uit de 18e eeuw stammende pand. Zie verder blz. 99.

Op de voorzijde van de omslag is het gezin van Willem Trienekens en Ida de Vaal te zien. Zie voor een beschrijving blz. 70.

Wij wensen u wederom veel leesplezier.

Funs Patelski.

GERARD M.T.
 TRIENEKENS

Van knechtendom, glorie en ondergang

De familie Trienekens in Gennep, 1854-1990¹

In 1854 komt de 26-jarige Bernard Trienekens uit Well naar Gennep. Hij staat in dit kleine, doch al zeer oude vestingstadje in Noord-Limburg te boek als *dienstknecht* van notaris Bloemarts. Deze heeft ook een dienstmeid, zodat het vrijwel zeker is, dat Bernard met name de zorg heeft voor paard met rijtuig en de tuin. Zijn vader is weliswaar *akkerman*, maar men moet van het boerenbedrijf van zijn ouders geen te grote voorstelling hebben. Immers bij hun huwelijk is moeder *dagloonster* en bij haar overlijden als weduwe staat wederom hetzelfde beroep genoteerd.

Knechtendom

Bernard is maar een klein manneke. Hij was ingeloot voor de Nationale Militie, maar hoefde niet te dienen. Uit de bijlage bij zijn huwelijksakte uit 1862 blijkt, dat hij door de militieraad *uit hoofde van gebrek aan maat op 22-jarige ouderdom van dienst is vrijgesteld*. Naar de toenmalige vrijstellingsnorm haalt hij de 1,57 m niet. Onder andere gezien de lengte van zijn nakomelingen kan men veronderstellen, dat zijn geringe grootte geen gevolg is van genetische aanleg, maar van hygiënische omstandigheden in zijn jeugd. Waarschijnlijk is hij toen veel ziek geweest. Voorlopig echter is er in Gennep van een huwelijk geen sprake. Dat zal echter minder met zijn voorkomen te doen hebben, dan met de te geringe verdiensten om een gezin te stichten. Na acht jaar komt daar verandering in. Op 30 mei 1862 huwt de eenvoudige dienaar, 33 jaar oud, de 25-jarige Maria de Haan, dochter van een vermogende Gennepse familie.

Haar grootvader, Johan Haane, is een immigrant uit Montabaur (Koblenz), die in 1800 huwt met de Gennepse herbergierster Eva Schoone. Zijn zoon, Willem, de vader van Maria, staat te boek als: 'vrachtrijder, postkantoorhouder, caféhouder'. Ook een postkoets maakt deel uit van zijn bedrijf en waarschijnlijk heeft hij eveneens een stalhouderij. Zijn bedrijf ligt pal rechts om de hoek van de oude Zandpoort als je van het zuiden uit het stadje binnen rijdt. Willem huwt in 1833 de in Gennep geboren, vermogende Geertruida van Keijsteren. Als hij in 1860, dus nog vóór het huwelijk van dochter Maria, overlijdt, is de familie welvarend. Bedenkt men nu, dat

Handtekening van Willem de Haan onder een transportakte in 1838 bij aankoop van een huisje op de hoek van de Zandstraat en de Molenstraat, genummerd 442.

arbeiders toentertijd over het algemeen wat jonger huwden, omdat ze het enkel van hun fysiek moesten hebben en huwelijkspartners doorgaans binnen de eigen stand gezocht en gevonden werden, dan is deze verbintenis tussen Bernard en Maria toch ietwat bevreemdend.

Gelukkig voor ons maakt hun huwelijksakte veel duidelijk, maar er moet het nodige overgelaten worden aan interpretatie ofwel aan het 'tussen de regels door lezen'. In de huwelijksakte wordt vermeld, dat Bernardus het kind van Maria, genaamd Petronella, als het zijne aanneemt ofwel 'naast' en daarmee 'wettigt'. De baby is dan zes weken oud.

Hier is geen sprake van een 'moetje' ofwel voorechtelijke conceptie. Waarschijnlijk is het kind van Maria ook niet door een jongeman uit Gennep of omstreken verwekt. Dan zou de echte vader wel tot een huwelijk gedwongen zijn. Een in de herberg passerende prins te paard of rijke maar niet adellijke gast als natuurlijke vader ligt meer voor de hand. Men zou ook aan de notaris zelf kunnen denken. Immers de geschiedenis kent vele heren, vaak bazen, die wel bij een dame of dienstbode een kind verwekken, maar het grootbrengen aan een andere man overlaten met een zakje duiten erbij. In dit geval echter kan men het ook zo zien, dat het des notaris is, zulk een huwelijk te arrangeren.

Bernard en zijn nakomelingen horen ermee, in één klap zo gezegd, bij de gegoede burgerij. Hijzelf heeft van zijn huwelijk en nieuwe status niet lang genoten. Hij sterft al in 1867, vijf jaar na zijn huwelijk. Intussen heeft hij wel bij Maria nog twee eigen kinderen verwekt: Willem in 1863 en Geertruida van 1866. Gennep vergeet zijn naam al gauw. De weduwe met haar drie kinderen worden gewoon tot de 'De Haan-familie' gerekend en dus allen De Haan genoemd. Dat is vooral een gevolg van het feit, dat Maria, ook tijdens de huwelijksjaren met Bernard, in het pand van haar ouders, Zandstraat nrs. 52, 54 en 56, blijft wonen.

De huwelijksakte met wettigingsclausule is eind jaren negentig van de vorige eeuw opgedoken door Bernhards achterkleindochter, Sophie van Rooij-Trienekens. Zij deelde haar bevinding mee aan haar tante, Katrien Trienekens-Meulemeesters zaliger, in Boekel, weduwe van Willems zoon, Servatius. Katrien reageerde boos en verbood haar inmiddels ruimschoots volwassen kinderen nog contact te hebben met deze nicht. Sophie had in haar ogen onvoldoende begrepen, dat je de vuile was van de familie binnen hoort te houden. Mijn generatie is al veel minder statusgevoelig en met zulke morele oordelen belast en de volgende nog minder. Dus kunnen de thans levende nakomelingen van Bernard Trienekens, geboren in Well en vertrokken naar Gennep, de onwettige

geboorte van zijn dochter Petronella zeer positief inschatten: dank zij dit feit is hij met zijn nakomelingen het knechtendom snel ontgroeid.

Afwisseling van de wacht

Moeder, Geertruida de Haan-van Keijsteren, sterft in 1887. Met haar dood ontstaat feitelijk in het pand van erven de Haan aan de Zandstraat een 'de kinderen-huishouden' met bovendien een samengesteld karakter. Er leven zes ongehuwde vrijwel allen volwassen familieleden bij elkaar. Het betreft haar dochters: de weduwe Maria en de ongehuwde Anna en verder haar eveneens ongehuwde zonen: Johannes (Hannes genoemd) en Adrianus (Janus). Van Maria's drie kinderen wonen de dochters, Petronella en Geertruida, bij hun moeder, ooms en tante in.² Alleen haar zoon Willem is in 1879 uitgevlogen. Hannes heeft bij vaders dood het postkantoor overgenomen, dat later qua huisvesting los komt van het eigen bedrijfspan. Janus houdt zich naast de herberg bezig met de vervoersafdeling. In 'Gennep in oude ansichten' staat geschreven: dat *de aanleg van de Noord-Brabants-Duitse Spoorweg tot gevolg had, dat de postkoets van Janus de Haan het moest afleggen tegen deze 'snelle ijzeren rossen'*.³ Deze sterk internationaal georiënteerde spoorlijn - deel van de verbinding Londen/Berlijn - werd in 1873 in gebruik genomen. Nu is het inderdaad zo, dat de aanleg van spoorwegen het functioneren van de postkoetsen om zeep geholpen heeft. In 1883 wordt ook de spoorlijn Nijmegen-Venlo langs de westelijke maasoever geopend. Samen zullen zij wel een einde gemaakt hebben aan het postkoetsbedrijf van Janus; de precieze einddatum is mij onbekend. Interessant is, dat in 1913 de relatief laat aangelegde tramlijn van Nijmegen naar Venlo precies bij hem voor de deur komt te liggen; op zijn oude route. Janus zet als vrachtrijder met paard en wagen zijn vervoersactiviteiten tot op hoge leeftijd door. Na een

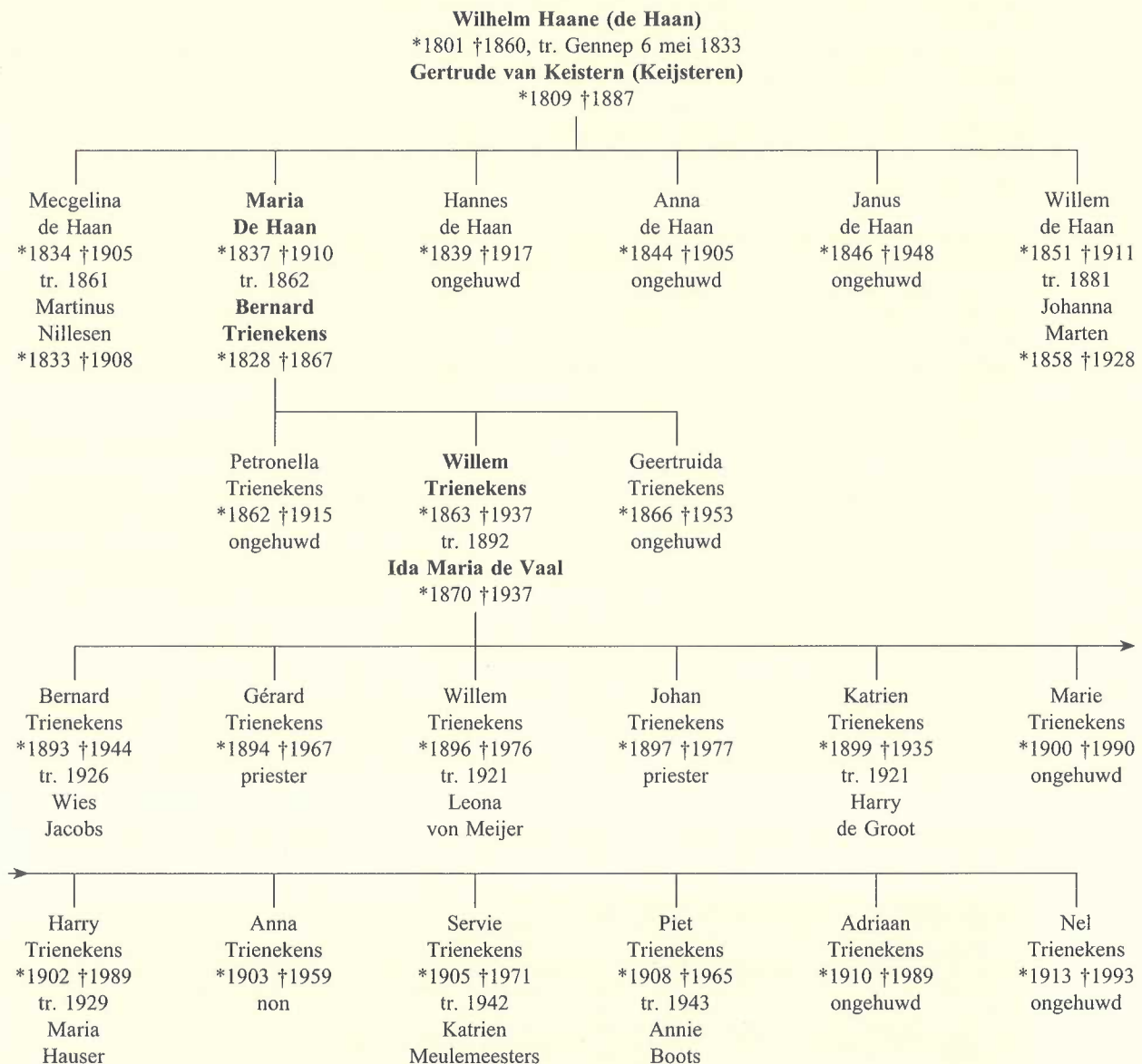
van zijn tochten komt hij thuis, zo wordt in de familie tot op heden verteld, met de boodschap dat hij die dag *een wagen zonder paard* had zien rijden. Dat moet voor het eerst geweest zijn en te plaatsen zo in het prille begin van de 20e eeuw. Hij kan toen met schrik beseft hebben, er voor de tweede keer uitgereden te zullen worden. Dat is binnen de hem als vrachtrijder nog resterende jaren niet gebeurd. Zijn transport-ervaring en de beschikbare bedrijfsruimte bieden hem bovendien de gelegenheid zich bezig te houden met de handel in kolen.

Evenals de bij hen wonende tante en ooms blijven ook Maria's dochters, Petronella en Geertruida, verder ongehuwd en kinderloos. Omstreeks 1900 verschijnt er een advertentie in de plaatselijke courant, waaruit af te leiden is, dat de familie de Haan, zoals de naam nog steeds luidde, inmiddels ook een winkel in kruideniers-waren en manufacturen begonnen is. Er is daarmee voor alle vrouwelijke familieleden werk. In deze aankondiging wordt gesproken over: een *Nieuwe winkel in het huis der Erven de Haan, Zandstraat, Gennep*. Met naam genoemd wordt enkel GERTRUDE TRIENEKENS in hoofdletters. Dat herhaalt zich bij volgende advertenties. Het ondernemerschap is dus duidelijk zowel qua aard als leidende familie aan het verschuiven: van alles wat met vervoer te maken heeft naar detailhandel en van de Haan naar Trienekens. Het café blijft voorlopig gehandhaafd en wie tijd heeft, zal daar wel dienst gedaan hebben.

Anna de Haan, geboren in 1844, sterft in 1905; Maria Trienekens-de Haan in 1910 in de leeftijd van 73 jaar en haar gewettigde dochter Petronella in 1915, dan pas 53 jaar oud. We hoeven dus niet op zoek naar de prins op het witte paard, om de beide familiestambomen met meer titulatuur te versieren. Diens genen kwamen en verdwenen zonder een spoor na te laten. Hannes de Haan van het postkantoor overlijdt vervolgens 78 jaar

Willem en Ida Trienekens-de Vaal zenden in 1904 als felicitatie een zelfgedrukte briefkaart met hun kinderen. V.l.n.r. boven: Johan, Willem, Bernard, Gérard; onder: Harry, Anna, Katrien en Marie.

oud in 1917. Dan begint de jongste broer, Janus uit 1846, ook al aardig oud te worden. Nicht Geertruida zal hem nog lang verzorgen en zet intussen energiek de dan 'modern' te noemen winkels voort. Ze is een zeer vrome hardwerkende vrouw, maar ze hoeft het na de dood van haar zus Petronella niet lang allemaal alleen te doen. Immers de kinderen van haar elders in Gennep wonende inmiddels gehuwde broer, Willem, beginnen al groot genoeg te worden om haar te hulp te komen.

Glorie

Het is deze Willem uit 1863 die voor de familie Trienekens in Gennep groot aanzien verwerft. Tot nu toe is er, bij ondergetekende althans, niets bekend over de door hem genoten opleiding. Zeer waarschijnlijk heeft hij meer onderwijs gevolgd dan de lagere school en zeker een muzikale vorming opgedaan. Vanaf 29 september 1879 is Willem organist in de Augustinus-

kerk in het centrum van Nijmegen. Een jong zeer muzikaal gastje, zogezegd, van ruim onder de twintig. Zijn verblijf aldaar, te weten tot uiterlijk 2 april 1881 op de pastorie, zal hem geen kwaad gedaan hebben. Later in de jaren tachtig is hij verbonden aan het klein seminarie van de Jezuiten in Culemborg als *organist en zangmeester*. Zijn terugkeer naar Gennep valt mogelijk samen met zijn benoeming aldaar in april 1889 door de bisschop van Roermond tot koster en organist aan de St. Martinuskerk. Hij is dan 25 jaar oud. Deze functie zal hij tot het eind van zijn leven blijven uitoefenen.

Waarschijnlijk leveren deze werkzaamheden voor de kerk al gauw slechts een beperkt deel van zijn inkomen op. Ruim twee jaar na zijn aanstelling kondigt hij in de regionale pers aan, dat hij in oktober een boekhandel zal openen. Waar, staat er niet bij. Het meest waarschijnlijke is, dat hij reeds kort voor zijn huwelijk in

mei 1892 zijn definitieve woonhuis op Markt 5 betreft. Het gaat hier om de voormalige herberg 't Witte Paert. De winkel bevindt zich natuurlijk beneden aan de markt. Als boekhandelaar trad hij al spoedig ook op als uitgever en verkoper van ansichtkaarten van Gennep. Voor het huidige heemkundig gebeuren wordt dit blijkens een boodschap aan mij van de belangrijkste auteur over de geschiedenis van Gennep, de heer W.S. van Dinter, van groot belang geacht.

Naast papierwaren handelt Willem in devotionalia en muziekinstrumenten. Het laatste bleek ondergetekende, toen deze hem bij toeval aantrof in het gemeentearchief van Wanroij als leverancier van een complete uitrusting muziekinstrumenten voor de aldaar opgerichte harmonie. Bovendien wordt in de sinterklaastijd de winkel extra opgetuigd met poppen, speelgoed en dergelijke. Bij zijn huwelijk staat hij geregistreerd als *koster-organist, boekhandelaar, gemeenteontvanger*. De publieke functie van ontvanger was toentertijd in alle kleine gemeenten een betaald nevenberoep. Mogelijk heeft het hebben ervan Willem geholpen om de woning aan de Markt te betrekken en er handel te gaan drijven. Wanneer hij in 1910 aangifte doet van het overlijden van zijn moeder, zoals hierboven reeds vermeld, wordt onder 'beroep' in de betreffende akte enkel voor hem de aanduiding *koopman* gebruikt. Kennelijk vindt hij op dat moment het koopmanschap de belangrijkste bron van zijn inkomen, of meent hij, dat deze benaming hem publiekelijk de meeste status verleent.

Als Willem in het huwelijk treedt met Ida Maria de Vaal uit Boxmeer is hij 28 en zijn bruid 22 jaar oud. Uit deze huwelijksluiting is het nodige af te leiden. Willem blijkt niet alleen in Gennep zich al een aardige positie verworven te hebben. Op de regionale huwelijksmarkt heeft hij kennelijk zoveel waarde, dat hij in staat is een bruid te verwerven uit een prestigieuze familie. De vader van Ida staat elders aangeduid als *koopman in de beurs te Boxmeer*. De familie de Vaal is zowel verwant aan de beurzenstichter Peregrinus Vogels, *Bisschop de nom.*,⁴ als aan de familie Henskens uit Venray. Van de meest vermaarde telg uit deze familie, Hens(ch)enius, hangt in de woonkamer een geschilderd portret aan de muur.⁵ Kennelijk is de familie zelf wijs met deze afstamming, maar of veel stadsgenoten daarvan geweten hebben, valt te betwijfelen.

De familie Trienekens met Willem als hoofd verwerft haar aanzien in Gennep op meerdere gronden. Als koster, organist en winkelier aan de Markt is hij natuurlijk bij een ieder bekend. Ook is hij van 1889 tot 1933 directeur van het kerkelijke zangkoor en van de al in 1818 opgerichte plaatselijke harmonie Unitas et Fidelitas. Met 'directeur' bedoelt men zowel leider als dirigent.

In het verlengde van zijn kosterschap en het hebben van een boekwinkel verzorgt hij normaliter de doods- ofwel bidprentjes van de meeste overleden parochianen. Er heerst twijfel over de vraag, of hij ook de

Het gezin Trienekens-de Vaal te Gennep in 1912. V.l.n.r. boven: Willem, Johan, Bernard, Katrien, Gérard; midden: Harry, Servie, vader Willem, Anna, moeder Ida, Marie; onder de kleintjes Adriaan en Piet.

opsteller van de teksten op de achterzijde is geweest. Laatstgenoemde zit min of meer op de stoel van God. Hij roemt de deugden van de gestorvene; roept op tot gebed voor diens zielenheil en schrijft woorden van vermaning en troost voor de nabestaanden. Hoe het ook zij, onder de prentjes staat vaak zijn naam, weliswaar onder de eindstreep, om aldus een beroepsmatig handelen en mogelijk daarmee een gepaste objectiviteit te verbeelden. Deze prentjes worden veelal in een ieders kerkboek bewaard, zodat bij het ouder worden er geen dienst meer voorbij kan gaan zonder de naam W.Trienekens onder ogen te krijgen. Dat moet iets bewerkt hebben.

Het hebben en keurig opvoeden van veel kinderen leverde in die tijd en nog lang in de twintigste eeuw onbetwist veel prestige op. Willem krijgt een groot gezin. Tussen september 1893 en mei 1913 worden er twaalf kinderen geboren. Kennelijk juist vóór de oudsten uitvliegen wordt de fotograaf erbij gehaald om het gezin op de gevoelige plaat te vereeuwigen. Het resultaat is thans nog te bezichtigen op een website van Gennep.⁶ Aldaar is sprake van de familie 'W.Trienekens rond 1900'. Dat jaartal moet, o.a. gezien het ontbreken van het jongst geboren kind, 1912 zijn. In onze familie is deze foto ook aanwezig in spiegelbeeld en aangevuld met het hoofdje van de laatstgeborene in een licht ballonnetje. Door deze aanvulling kon het complete gezin Trienekens-de Vaal aan de wand te pronken gehangen worden. Je zou eigenlijk willen weten, of de ouders op het moment van het laten maken van deze statiefoto een twaalfde kind niet meer verwacht hebben.

Als het meest gewenst en eervol binnen een katholieke gemeenschap gold in die tijd het hebben van een zoon op het seminarie of al priester gewijd en in iets mindere mate, een zoon of dochter die als broeder of zuster zijn/ haar eeuwig kloostergelofte (professie) had afgelegd. Natuurlijk telden dezen verderop in de levenscyclus als heerbroers/-ooms en 'eerwaarden' evengoed mee. De familie Trienekens in Gennep bezit na verloop van tijd wel twee eerwaarde paters en één eerwaarde zuster. Het kon niet op, zagezegd.

Je zou zo zeggen: 'zo'n pater familias als Willem heeft geen vijanden'. Dat klopt niet; één is er ons bekend. Bij vonnis van 21 december 1908 spreekt de arrondissements-rechtbank te 's-Hertogenbosch Willem Trienekens, 45 jaar, koster en boekhandelaar, geboren en wonende te Gennep vrij. Hij is *beklaagd van dat hij in den avond van 15 October 1908 in een voor het publiek toegankelijke localiteit van het hotel Verzet te Gennep opzettelijk mondeling en in het openbaar Alphonsus Eugenius Peters heeft beledigd door met het oogmerk hem te beledigen luidkeels te zeggen: 'Alphons Peters is een smeerlap'*.⁷

De rechter nam geen genoegen met de schriftelijk ingediende, *in behoorlijke vorm opgemaakte* en voorgelezen klacht van de beledigde partij. Peters had getuigen mee moeten brengen voor het leveren van het rechtsgeldig bewijs. Die heeft hij kennelijk niet kunnen vinden. Dat kan er op duiden dat Willem sterker staat in de gemeenschap van Gennep dan Alphons, ondanks

het feit dat deze 24-jarige jonge heer de zoon is van de steenrijke burgemeester ter plaatse. Zonder meer duidelijk is, dat Willem Trienekens meent - ondiplo-matiek - voor zijn mening uit te moeten komen en dat publiekelijk uitgescholden worden door hem voldoende aanleiding is, om een proces te beginnen. Hij wordt dus in Gennep zeer serieus genomen.

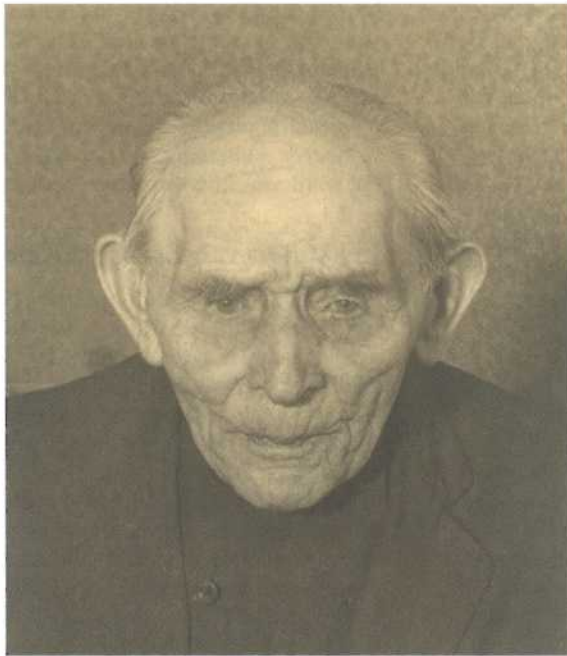
In het huis van Erven de Haan

Willem Trienekens sterft op 3 mei 1937 in de leeftijd van 73 jaar. Zijn zes jaar jongere vrouw is hem enige maanden eerder al voorgedaan. De twaalf kinderen van Willem zijn grotendeels uitgevlogen; de wijde wereld in. Niet gehuwd of ingetreden in een religieuze orde zijn Maria uit 1900 en de twee jongste kinderen Adrianus en Petronella, dan 27 en 24 jaar oud. Van de twaalf kinderen blijft de helft dus ongehuwd, wat demografisch gezien een zeer hoog percentage oplevert. Adriaan neemt het kosterschap van zijn vader over. Samen zouden zij als een 'de kinderen-huishouden' de boek-, devotionalia- en speelgoed-winkel op de Markt hebben kunnen voortzetten. Dat gebeurt niet of toch wel, maar dan op een andere plek. Het gezelschap verkast kort na de dood van beide ouders met winkel en al naar het pand van erven de Haan aan de Zandstraat.

Aldaar wonen na de reeds vermelde dood van Hannes de Haan in 1917 alleen nog zijn broer Janus uit 1846 en diens twintig jaar jongere nicht Geertruida Trienekens. We mogen veronderstellen dat Willem's dochter Marie (geb. 1900) al op vrij jonge leeftijd haar tante is komen helpen met de bedrijvigheden. Van de Markt naar de Zandstraat is maar enkele minuten lopen, dus Marie kan gewoon thuis zijn blijven wonen, maar mogelijk is ze al lang voor haar vaders dood bij haar tante Trui ingetrokken.

In 1935 komt er na het overlijden van Willem's oudste dochter Katrien (geb. 1899) weer echt jong leven in het pand aan de Zandstraat. Zij trouwt in 1921 in Gennep met Harry de Groot uit Wateringen. Het echtpaar vestigt zich in Leiden en krijgt daar drie kinderen: één zoon en twee dochters. In 1932 sterft Harry in de leeftijd van 36 jaar. Katrien keert daarop naar Gennep terug en begint, om wat inkomen te hebben, in de buurt van haar ouderlijk huis een schoenwinkel. Als ook zij in 1935 op 36-jarige leeftijd overlijdt, blijven er drie minderjarige kinderen, Wil, Ton en Ied, verweesd achter. Hun oudtante Trui, dan 71 jaar oud, neemt hen - men zou voorzichtig kunnen zeggen: 'de familietraditie getrouw' - op in het huis van erven de Haan. De schoenwinkel wordt tevens in dit pand gevestigd en de matige revenuen gebruikt voor het laten studeren van deze kinderen.

De komst twee jaar later van 'de kinderen Trienekens' van de Markt levert in de personen van Marie en Adriaan aan de weesjes surrogaat ouders van een meer passende leeftijd. In het betreffende jaar is ome Janus inmiddels al 91 jaar. Het café - het laatste onderdeel, zo gezegd, van de firma 'de Haan' - wordt gesloten. Het lokaal verandert met een nieuw aangebouwde erker in een woonkamer beneden aan de straat. De boekhandel, annex winkel in school- en schrijf-

Janus de Haan (1846-1948), gefotografeerd door Dagblad De Gelderlander ter gelegenheid van zijn 100e verjaardag.

behoefden en devotionalia, wordt heropend waar-schijnlijk in de ruimte waar voorheen kruidenierswaren verkocht werden (iets van handel in levensmiddelen blijft). De kort voordien gevestigde schoenwinkel en de allang bestaande textielwinkel van Geertrude Trienekens worden gewoon voortgezet. Wel neemt haar nicht Marie de zaken geleidelijk aan geheel van haar over. Natuurlijk vereist dit alles de nodige bouw-kundige aanpassingen en mogelijk zijn toen ook de echte etalageruiten aangebracht. De drie winkels hebben ieder een eigen ingang; het woonhuis zelf heeft in principe enkel een achterdeur.

Ondertussen is het aan de Zandstraat wonende huishouden weer op volle sterkte. Vanaf 1937 vormen acht ongehuwde familieleden, vijf volwassenen en drie kinderen tussen 7 en 14 jaar, één huishouden en wel bestaande uit vier generaties. Dit ook nog, zonder dat er van een rechtlijnige afstamming, zoals bij vader en zoon, sprake is. Zo'n huishoudenssamenstelling is historisch demografisch gezien heel bijzonder, zo niet uniek.

Met Willems dood lijkt de glorie van de familie Trienekens in Gennep voorbij, maar de bekendheid en achting zijn nog steeds dubbel en dwars aanwezig. Alleen al de twee paters in de missie (Filipijnen) en de eerwaarde zuster in het klooster zijn hiervoor een voldoende basis. Ook zakelijk is er nog steeds van bloei sprake. Vooral de textielwinkel van Gertrude en nicht Marie wordt druk bezocht en de boekwinkel blijft lange tijd de enig aanwezige in Gennep.

Gennep speelt op twee tijdstippen een opvallende rol in de Tweede Wereldoorlog. De familie in de Zandstraat is daar direct bij betrokken. In de nacht van 9 op 10 mei 1940 vallen de Duitsers Nederland binnen.

Een belangrijke aanvalsrouten volgt de Noord-Brabants-Duitse Spoorweg. Die mogelijkheid was natuurlijk door de Nederlandse legerleiding voorzien. Daarom was in de mobilisatietijd de Maasbrug bij Gennep ondermijnd. Algemeen bekend is, dat de brug door list, verraad en overrompeling van het kleine aantal bewakers, zonder slag of stoot, in Duitse handen valt. Vervolgens kan een pantsertrein gevolgd door een andere met soldaten de Maas passeren. Na het leggen van planken op de rails worden ook volop militair materieel en manschappen over deze brug aangevoerd, zodat de enkele kilometers verderop gelegen Peel-Raamstelling met gemak doorbroken wordt.⁸ Adriaan hoort volgens mijn oudste broer bij de bewakers van de brug aan de oostkant, die bij het eerste daglicht door als Nederlandse marechaussees verklede Duitse soldaten overweldigd en gevangen genomen zijn. Hij wordt als krijgsgevangene afgevoerd naar Brandenburg. Eenmaal in mijn jeugd heeft oma Adriaan zijn verhaal breedvoerig verteld. Ik was toen echter nog te onnozel om het op te tekenen. Maar zoveel is mij bijgebleven: het lag niet aan gebrek aan waakzaamheid bij hem en zijn kompanen, dat de brug niet tijdig opgeblazen is.

Na de luchtladingen bij Arnhem en Groesbeek op 17 september 1944 en de erop volgende heftige gevechten met name bij Overloon en Venray, komt Gennep in de frontlinie te liggen. Tussen midden oktober en eind november wordt het hele gebied ten oosten van de Maas, dus ook Gennep, geëvacueerd. Op 8 februari 1945 begint 'Operation Veritable' om het noordelijke gebied tussen Maas en Rijn onder geallieerde controle te krijgen. Gennep wordt reeds op 11-12 februari bevrijd, maar de zeer bloedige slag om het Reichswald kent een traag verloop en het duurt tot eind maart voor Gelderland bevrijd wordt. Pas weken later kunnen de evacuees, die in noordelijke richting vertrokken zijn, naar huis terugkeren.

Janus de Haan is op het moment van evacuatie 98 jaar oud. Hij is met de andere huisgenoten via Duitsland in de Achterhoek (Silvolde) terecht gekomen. Zo taai als hij is, overleeft hij de stressvolle maanden. Als hij in 1946 honderd jaar wordt zegt hij, dat hij zijn hele leven zo over wil doen, 'maar evacueren doe ik niet meer'. Natuurlijk is er in Gennep veel schade aangericht. Het huis en de winkels zijn bij hun terugkomst zo goed als leeg. Van de stallen achter het huis is het voorste stuk, dat als magazijn wordt gebruikt, blijven staan. De rest is kapot en wordt enige jaren later opgeruimd. Al spoedig worden de zaken weer op de vooroorlogse voet opgepakt. De kerk, waar Adriaan kostert, is op de toren na verwoest en wordt niet meer opgebouwd. Tijdelijk ligt zijn werkterrein in een noodkerk bij het station. In 1954 wordt bij hem om de hoek! de nieuwe St. Martinus ingewijd.

De beschreven bestemming en inrichting van het pand aan de Zandstraat blijven tot 1970, of kort daarvoor, bestaan. In de loop van dat jaar wordt het pand overgedragen aan de Rabobank, gesloopt en op de locatie nieuwbouw gepleegd. In het nieuwe gebouw gaat beneden de bank kantoorhouden en Marie en Adriaan, de laatst overgebleven bewoners, mogen als

onderdeel van de gesloten overeenkomst tot hun dood op de bovenverdieping blijven wonen.

In de bewoning van het pand door familieleden zit heel wat meer variatie. Permanent aanwezig vanaf 1937 tot de sloop zijn alleen Marie Trienekens en haar broer Adriaan. De laatste de Haan, Janus, sterft in 1948, bijna 102 jaar oud. Zijn honderdste verjaardag is breed en grotelijks gevierd. De hem verzorgende nicht, Geertruida Trienekens, de jongere zus van wijlen Willem, overlijdt vijf jaar later in de leeftijd van 87 jaar. Natuurlijk heeft Marie behalve de winkels ook steeds meer de zorg voor de beide oudjes op zich genomen. Ondertussen zijn de kinderen de Groot volwassen geworden en uitgevlogen de wijde wereld in. De twee ongehuwde meisjes, Ton en Ied, blijven wel nog lang pand en huishouden als hun thuisbasis beschouwen. Met de professie van Ton als kloosterzuster op 14 mei 1946 (Zr. M. Me Teresia, zusters van Liefde Tilburg) is de familie in Gennep enige decennia lang vier 'eerwaarden' rijk!

Nel, de ongehuwde jongste zus van Marie en Adriaan, vertrekt op een gegeven moment naar Amsterdam en krijgt daar later een 'vriend' met wie zij gaat samenwonen. Hun ongehuwd zijn is lange tijd een doorn in het oog van de familie, maar buitengesloten worden zij allerminst. Bij haar aanwezigheid in Gennep ziet zij samen met Marie telkenmale kans de woonkamer in een rookhol te veranderen. Adriaan slaat dan op de vlucht, maar binnen de familie valt te beluisteren, dat hij ook zonder deze aanleiding zijn vrijgezellenbestaan buitenshuis vorm gegeven zou hebben. Let wel altijd in het nette, zoals het een koster betaamt. In haar ouderdom verblijft Nel vrij onopgemerkt nog een aantal jaren in een bejaardenhuis in Gennep. Zij sterft als laatste van Willems kinderen in 1993.

Zo lijkt het, of er na 1937 enkel afvallers zijn en het huishouden dus alleen maar kleiner wordt. Dat is in

grote lijnen wel juist, maar niet geheel. Marie en Adriaan vangen behalve de kinderen de Groot nog meer neven en één nicht op. Als in mei 1944 hun oudste broer, Bernard mijn vader, sterft, blijft zijn echtgenote in het Brabantse Boekel in armoede met tien minderjarige kinderen zitten. Adriaan wordt aangesteld als toezienend voogd. Drie jongens vertoeven korte of langere tijd in hun middelbare schoolleeftijd bij deze tante en oom om Mulo-onderwijs te kunnen volgen. De laatste, Jozef, blijft er min of meer plakken. Dit wil zeggen: van studierend kind, ook tijdens het HBO, geleidelijk aan - zeker na zijn huwelijk - meer als zorgverlener op afstand. Ook een dochter van een andere broer wordt enige tijd lang opgevangen.

Behalve binnen de familie doen Marie en Adriaan ook daarbuiten veel goeds. Van Marie wordt verteld, dat zij als dé winkelierster menig arm iemand van kleding e.d. voorziet. De Bijbelse spreuk getrouw: 'Laat Uw linkerhand niet weten, wat Uw rechter doet', zijn ook haar familieleden dat nooit precies van haar te weten gekomen. Wel gaven de grote aantallen dozen met kleding die klaar gezet moesten worden voor inzameling door de spekpater, Werenfried van Straaten O.Praem., broer Jozef aanleiding mij te schrijven: *Wellicht was het de ietwat incurante kleding dan wel stoffen. De Oostpriesterhulp ging dan toch vóór de jaarlijkse uitverkoop.* Marie zelf kent op vragen en opmerkingen die haar betreffen doorgaans maar één antwoord: *Het zal mieg egaal zèn; ofwel: ze gaat geheel haar eigen gang.*

Wat haar textielhandel betreft, blijft ze enerzijds bij de tijd en reist jaarlijks, vaak vergezeld van haar nichtje Louise, coupeuseleares, naar Amsterdam, om haar Gennepse klandizie van het modernste te kunnen voorzien. Anderzijds zijn klassieke textielwaren, zoals lange onderbroeken en hemden, nog ver in de twintigste eeuw bij haar voorradig. Eenmaal mag schrijver dezes haar behulpzaam zijn bij het balansen,

Schilderij van Zandstraat 52, 54 en 56. Woon- en bedrijfspand van de families De Haan en Trienekens; gezien na de verbouwing in 1937. Olieverf op doek, Jozef Trienekens, 1980.

een jaarlijks gebeuren in de kerstvakantie; voor de duidelijkheid: als jong priesterstudentje natuurlijk alleen op de herenafdeling. Na de gewone (lange) onderhemden volgen de 'schienvrieë'. Kennelijk worden die laatste in Gennep circa 1955 nog tamelijk modern gevonden.

Adriaan is op de eerste plaats koster en organist en geen ras-musicus of koopman, zoals zijn vader. Hij heeft hem ook niet opgevolgd als directeur van het kerkkoor of de harmonie. Zijn gezag in de kerk is verbazingwekkend groot. Wee degene die de goede orde voor of tijdens de H. Mis verstoort. Opgeschoten kerels worden zonder aarzeling gesommeerd uit de bank te komen en vervolgens op de knieën in het gangpad gezet. Ook naar de misdienaars toe is hij behoorlijk streng, maar ook goed voor ze. Zijn beroep is hem heilig en eveneens zijn bazen: de opeenvolgende dekens van Gennep. Hij is hun dienaar, maar tegelijk is hij bestuurslid van de diocesane kosterbond in Roermond en eist hij respect voor zijn sector. Evenals zijn vader zorgt hij voor de bidprentjes en rouwkaarten. In zijn tijd worden de teksten voor achterop de prentjes door de pastorie geleverd. Feitelijk neemt hij tot ver in de twintigste eeuw voor een groot gedeelte de plaats in van een moderne - lees: geprofessionaliseerde - begrafenisondernemer. Hij regelt alles wat met aankondiging, kerk en kerkhof te maken heeft.

Zijn jaarlijkse vakantie valt samen met de diocesane ofwel Limburgse bedevaart naar Lourdes. Hij maakt zich dan gedienschtig als brancardier. Talloze zieken en gehandicapten heeft hij in de loop der jaren in en uit bussen en treinen geholpen, de hotels in gedragen en tenslotte naar de grot gereden. Bij zijn veertigjarig jubileum als brancardier krijgt hij voor al zijn verdiensten in kerkelijk verband de pauselijke onder-

scheiding Pro Ecclesia et Pontifice uitgereikt.

Natuurlijk helpt hij, als hij thuis is, de klanten in de boekwinkel. Als een soort bijverdienste heeft hij ook een assurantie-agentschap. Zo kennen de Gennepenaars hem, behalve van kerk, winkel en café, ook van zijn rondjes op de fiets om de klanten te bezoeken. Met de praatjes onderweg erbij zal hij met al zijn kennis van de plaatselijke verhoudingen heel wat nuttige adviezen gegeven hebben. Kortom: Adriaan is een overbekende, gerespecteerde, echte Gennepenaar.

Avond en (zons-)ondergang

Marie en Adriaan zijn niets nieuws begonnen; hebben als zus en broer zelf geen kinderen op de wereld gezet, maar wel fantastisch voor anderen gezorgd. Zoals al gezegd: bijna iedereen in het stadje kent en waardeert hen. Hun familiebestaan ofwel status binnen de gemeenschap is weliswaar als bloeitijd te kwalificeren, maar het wordt langzaam meer kleurrijke herfsttij, zo gezegd.

Op hun oude dag, zittend in hun appartement boven de Rabobank, is er mogelijk zelfs van enige eenzaamheid sprake, waarmee zovele ouden van dagen thans geconfronteerd worden. Voor minuscule hulp wordt regelmatig neef Jozef in Boekel gebeld, op ca. 30 kilometer afstand. Het gaat dan om het verwisselen van een lampenpeer, het ophangen van een schilderijtje, de deurbel die weigert of eenmaal een jampotje, dat zij niet open konden krijgen. De interpretatie van zo'n gegeven valt om de duivel niet mee. Waren zij verwend of gewoon gewend om te helpen en dus menend het recht te hebben, om ook door familie geholpen te worden? Of: was er wel aanloop van oude bekenden en waren zij toch eenzaam genoeg om niet in de buurt een helpend handje te vinden? Nog anders:

De Manufacturezaak van Geertruida Trienekens in de Zandstraat, het oude huis tot oktober 1935. Rechts in beeld de rails van de tramverbinding tussen Nijmegen en Venlo.

waren ze soms te trots om buitenstaanders - niet familieleden - iets te vragen, omdat ze een heel leven lang enkel het genoegen van het kunnen geven hadden gekend?

Wanneer vooral door het vergeetachtig worden van Marie aan hun zelfstandig wonen boven de Rabobank een einde komt, gaat Adriaan naar het bejaardenhuis. Hij sterft daar in 1989. Marie moet naar een verzorgingshuis in Boxmeer en overlijdt in 1990. Zij is wat teleurgesteld. Veel familieleden heeft ze opgevangen of thuis aan hun eind gebracht. Nu haar einde nabij is, laat haar familie verstek gaan. Al is ze niet meer zo helder, ze beseft het en voelt het zo. 'De tijden zijn veranderd' en 'opname binnen de familie is niet meer van deze tijd', dat zal haar zeker duidelijk gemaakt zijn. Bovendien zijn er in het stadje Gennep zelf, anders dan in het verleden, geen jongere familieleden meer aanwezig. De familie is niet uitgestorven - Willem heeft, ondanks de procentueel lage huwelijksdeelname van zijn kinderen, 35 kleinkinderen - maar wel uitgezworven. Anderen hebben gedacht, dat haar kinderloosheid een rol gespeeld heeft, maar het waren in de betreffende 136 jaar Gennepse familiegeschiedenis juist in meerderheid kinderlozen die in familieverband aan hun eind gebracht werden. Men moet echter constateren, dat ook binnen de familie de Haan/Trienekens, ondanks de hardnekkigheid, het breed 'samengestelde' huishouden is verdwenen.

Wanneer Marie in Boxmeer gestorven en in Gennep begraven is, deelt na afloop van de diensten tijdens de koffiemaaltijd neef Wil de Groot, die haar zaken regelt, aan de overige familieleden mee, dat er niets te verdelen is; anders gezegd: alles is op. Daar heeft de familie wel zo'n beetje op gerekend. Haar inmiddels al stokoude schoonzus, de hierboven genoemde tante Katrien uit Boekel, moppert: *Centen kunnen mij niet schelen, maar ik had zo graag een klein aandenken gehad, haar rozenkrans bijvoorbeeld*. De neef zal het wel onbegonnen werk gevonden hebben, de enkele nagelaten kleinoden onder de zo talrijke recht-hebbenden te verdelen. De laatste bekende telg van de familie Trienekens in Gennep, Marie, heeft de gemeenschap bij haar dood even arm verlaten als de eerste, haar grootvader Bernhard, 136 jaar eerder als jongeman is binnengekomen.

Kijk niet om, maar doen we het wel, dan is op de laatste fase van de aanwezigheid van de familie Trienekens in Gennep, ietwat gedramatiseerd, het woord 'ondergang' van toepassing. Er is ter plaatse niemand meer over; de winkels waren in de bestaande vorm vóór de opheffing al uit de tijd; alle panden waar zij ooit woonden - inclusief de rond 1970 nieuw gebouwde Rabobank - zijn neergehaald; de kerk waarvoor zij leefden is uitdovend; het kosterschap als beroep allang verleden tijd en devotionalia enkel in curiosazaken nog te koop. Je moet naar het kerkhof of gaan graven in het archief om nog iets tastbaars terug te vinden. Wel zijn vanuit Gennep veel vitale, getalenteerde en vooral kritisch ingestelde familieleden de wijde wereld ingetrokken en zij hebben zich aldaar verdienstelijk gemaakt en als familie rijkelijk vermeerderd.

Fragmentgenealogie De Haan

I. Joannes Haane alias De Haan, geb. Montabaur bij Koblenz ca. 1760 / 1768, koopman in potten (1833), overl. Gennep 27 febr. 1855, tr. **Eva Schoone**, herbergierster, overl. Gennep 22 juni 1838.

II. Wilhelm Haane (de Haan), geb. Gennep 17 messidor IX (6 juli 1801) colporteur, koopman, bode, brievenaarder, vrachtrijder, postkantoorhouder, caféhouder, overl. Gennep 23 mei 1860, tr. Gennep 6 mei 1833 **Gertrude van Keistern** (Keijsteren), geb. Gennep 1 juli 1809, winkelierster, overl. Gennep 25 maart 1887, dochter van Adrianus van Keijsteren, akkerman, en Anna Kempen.

Uit dit huwelijk:

1. Mecgelina de Haan, geb. Gennep 13 nov. 1834, overl. Gennep 5 april 1905, tr. Gennep 2 juli 1861 **Martinus Nillesen**, geb. Well gem. Bergen 5 sept. 1833, akkerman, bakker, overl. Gennep 26 mei 1908, zoon van Bartholomaeus Nillesen, akkerman, en Gertrudis Lenders (Linders).
2. Maria De Haan, geb. Gennep 11 jan. 1837, overl. Gennep 24 nov. 1910, tr. Gennep 30 mei 1862 **Bernardus Trienekens**, geb. Well gem. Bergen 12 okt. 1828, overl. Gennep 3 juni 1867, zoon van Peter Joannes Trienekens en Maria Anna Peeters. Zie fragmentgenealogie Trienekens.
3. Johannes (Hannes) de Haan, geb. Gennep 28 jan. 1839, brievenaarder, postkantoorhouder, overl. ald. 13 okt. 1917.
4. Anna de Haan, geb. Gennep 21 juni 1841, overl. ald. 9 dec. 1842.
5. Anna de Haan, geb. Gennep 2 maart 1844, overl. ald. 3 maart 1905.
6. Adrian (Janus) de Haan, geb. Gennep 19 mei 1846, postkoets- en vrachtrijder, overl. ald. 5 maart 1948.
7. Willem de Haan, geb. Gennep 1 jan. 1849, overl. ald. 8 okt. 1849.
8. Willem de Haan, geb. Gennep 2 mei 1851, bakker, overl. Boxmeer 9 nov. 1911, tr. Boxmeer 14 febr. 1881 **Johanna Marten**, geb. Kevelaer, Dld. 28 maart 1858, winkelierster, overl. Boxmeer 30 nov. 1928, dochter van Heinrich Marten en Wilhelmina Verhasselt; weduwe van Johann Heinrich Heijnen.

Fragmentgenealogie Trienekens

I. **Joannes Trienekens** (Trinneken, Trijneken), geb. Maasbree ca. 1759, akkerman, overl. Broekhuizen 31 aug. 1821, tr. Broekhuizen 30 juni 1790 (met dispensatie wegens bloedverwantschap in de 3e graad) **Petronella** (Peternel) **van den Bosch** (Bos), ged. Broekhuizen 28 sept. 1759, overl. Broekhuizen 10 sept. 1820, dochter van Petrus van den Bosch en Catharina Janssen.

II. **Peter Joannes Trienekens**, geb. Broekhuizen 11 pluviôse VII (30 jan. 1799), akkerman, overl. Well gem. Bergen 22 april 1846, tr. Broekhuizen 24 april 1826 **Maria Anna Peeters**, geb. Well 9 floréal VII (28 april 1799), overl. Well gem. Bergen 10 dec. 1849, dochter van Bernardus Peeters, dagloner, en Joanna Sibilla Weijs.

III. **Bernardus** (Bernard) **Trienekens**, geb. Well gem. Bergen 12 okt. 1828, vestigde zich 8 nov. 1854 in Gennep op het adres van notaris Bloemarts, dienst-knecht, overl. Gennep 3 juni 1867, tr. Gennep 30 mei 1862 **Maria De Haan**, geb. Gennep 11 jan. 1837, overl. Gennep 24 nov. 1910, dochter van Wilhelm Haane (de Haan), colporteur, koopman, bode, brievengaarder, vrachtrijder, postkantoorhouder, caféhouder, en Gertrude van Keistern (Keijsteren), winkelierster.

Uit dit huwelijk:

1. Petronella Trienekens, geb. Gennep 15 april 1862, erkend en gewettigd bij het huwelijk van haar ouders, overl. Gennep 6 nov. 1915.
2. Willem Trienekens, geb. Gennep 9 sept. 1863, volgt IV.
3. Geertruida (Trui) Trienekens, geb. Gennep 30 maart 1866, winkelierster in manufacturen en levensmiddelen, overl. Gennep 17 dec. 1953.

IV. **Willem Trienekens**, geb. Gennep 9 sept. 1863, musicus, organist te Nijmegen en muziekleraar te Culemborg, koster en organist te Gennep, aldaar ook gemeenteontvanger, boekhandelaar, directeur van harmonie Unitas et Fidelitas, bestuurslid Groene Kruis, overl. Gennep 3 mei 1937, tr. Boxmeer 17 mei 1892 **Ida Maria de Vaal**, geb. Boxmeer 12 mei 1870, winkelierster, overl. Gennep 15 jan. 1937, dochter van Gerardus de Vaal, winkelier te Boxmeer, en Maria Catharina Moorrees.

Uit dit huwelijk:

1. **Bernardus Gerardus** (Bernard) **Trienekens**, geb. Gennep 4 sept. 1893, directeur van de stoom-zuivelfabriek De Dageraad te Diessen en vanaf 1925 De Boterbloem te Boekel, overl. Boekel 18 mei 1944, tr. Berlicum 22 nov. 1926 **Johanna Louisa** (Wies) **Jacobs**, geb. Berlicum 24 juli 1899, overl. Boekel 28 sept. 1992, dochter van Jacobus Hendricus Jacobs en Hendrika Johanna Pijnappels. Uit dit huwelijk acht zoons en vier dochters.
2. **Gerardus Franciscus Bernardus** (Gérard) **Trienekens** M.S.C., geb. Gennep 21 okt. 1894, r.-k. priester, religieus in de congregatie van de Missionarissen van het H. Hart, eeuwige professie Arnhem 4 okt. 1916, priester gewijd Utrecht 23 maart 1919, leraar in Tilburg 1919-1921, vertrok als missionaris naar de Filipijnen 26 febr. 1921, pastoor-deken van Opon (het latere Lapu-Lapu City) op het eiland Cebu 1930-1952, geïnterneerd kamp Cebu en Manilla 1942-1945, componist en letterkundige, begiftigd met het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice, Ridder in de Orde van Oranje Nassau, overl. Talisay City, Cebu (Filipijnen) 2 juli 1967.
3. **Willem Marie Johannes Trienekens**, geb. Gennep 2 febr. 1896, kantoorbediende, later hoofd afdeling smeerolie van de Bataafse Import Maatschappij

(BIM/Shell), chef stichting Mechanisatiecentrum, overl. Leidschendam 31 okt. 1976, tr. Nijmegen 1 febr. 1921 **Leona Paula Virginia von Meijer**, geb. Londen 9 maart 1901, overl. Leidschendam 14 nov. 1994, dochter van Paul Leon Boriss von Meijer en Juliana Catharina Vollgraff. Uit dit huwelijk een zoon en drie dochters.

4. **Johannes Adrianus** (Johan) **Trienekens** M.S.C., geb. Gennep 16 juni 1897, r.k. priester, religieus in de congregatie van de Missionarissen van het H. Hart, eeuwige professie Arnhem 28 sept. 1920, priester gewijd Utrecht 15 aug. 1922, vertrok als missionaris naar de Filipijnen 17 okt. 1923, werkzaam in de Missie van Surigao, o.a. pastoor te Claver 1938-1950, pastoor te Poro, Camotes 1952-1962, keerde terug in Nederland 2 nov. 1962, korte tijd assistent in Gaanderen, rector van het Verpleeghuis Sint Elisabeth te Goirle, overl. Goirle 12 febr. 1977.
5. **Maria Catharina** (Katrien) **Trienekens**, geb. Gennep 9 febr. 1899, winkelierster in schoenen te Gennep 1932-1935, overl. Leiden 4 juni 1935 (ingeschreven Gennep 7 juni 1935), begr. Wateringen 7 juni 1935, tr. Gennep 8 aug. 1921

Hendricus Gerardus Maria (Harry) **de**

Groot, geb. Wateringen 6 okt. 1896,

boekhouder, kantoorbediende, procuratiehouder en fabrieks-directeur, overl. Leiden 28 okt. 1932, begr. Wateringen 31 okt. 1932, zoon van Hendricus Hermanus de Groot, bakker, en Antonia Maria Strik. Uit dit huwelijk een zoon en twee dochters.

6. **Maria Mechtildis Gertrudis** (Marie, Rie) **Trienekens**, geb. Gennep 8 dec. 1900, winkelierster, overl. Boxmeer 30 juli 1990, begr. Gennep.

7. **Henricus Petrus Maria** (Harry) **Trienekens**, geb. Gennep 10 mei 1902, bedrijfschef, kruidenier o.a. te 's-Hertogenbosch en later in Heerlen,

erebestuurslid R.K. Begrafenisfonds Treebeek, begiftigd met het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice, overl. Kerkrade 6 sept. 1989, tr. Venlo 8 juli 1929 **Maria Johanna Antonia Hauser**, geb. Venlo 8 maart 1903, winkeljuffrouw, overl. Kerkrade 9 aug. 1987, dochter van Leonardus Franciscus Gerardus Wilhelmus Hauser, postconductor, en Maria Gertrud Feijen. Uit dit huwelijk twee zoons en vijf dochters.

8. **Anna Maria Catharina** (An) **Trienekens**, geb. Gennep 25 nov. 1903, religieuze, lid van de congregatie der Zusters van Liefde van O.L.V. Moeder van Barmhartigheid te Tilburg onder de naam Zuster Maria Wilhelmine Marie, eeuwige professie Tilburg 6 nov. 1930, als lerares en mentrix werkzaam in de meisjesinternaten te Oerle, Arnhem en Roermond, overl. Tilburg 10 juli 1959, begr. Geffen 13 juli 1959.
9. **Servatius Antonius Maria** (Servie) **Trienekens**, geb. Gennep 12 sept. 1905, broodbakker te Boekel, bestuurslid Nederlandse Katholieke Bakkers-

*Gerardus
Franciscus
Bernardus
(Gérard)
Trienekens
M.S.C. 1894-
1967.*

- patroonsbond (NKB), hoofdbestuurslid van de Nederlandse Bond van Handboogschutterijen, begiftigd met de gouden eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau, overl. Nijmegen 29 mei 1971, begr. Boekel, tr. Boekel 15 april 1942
- Catharina** (Katrien) **Meulemeesters**, geb. Boekel 9 maart 1915, overl. Boekel 29 sept. 2003, dochter van Franciscus Meulemeesters en Wilhelmina Tielmans. Uit dit huwelijk twee zoons en vier dochters.
10. Petrus Franciscus (Piet, Pierre) Trienekens, geb. Gennep 3 febr. 1908, tuindersknecht, handelsreiziger, colporteur levensmiddelenbedrijf, tuinier bij de mijnen Laura en Julia te Eygelshoven 1943-1965, overl. Eygelshoven 3 maart 1965, tr. Heerlen 27 mei 1943 **Johanna Antoinetta Maria** (Annie) **Boots**, geb. Venlo 21 mei 1915, overl. Landgraaf 2 jan. 1999, dochter van Christiaan Boots, tuinier, en Wilhelmina Helena Emons. Uit dit huwelijk een zoon en twee dochters.
 11. Adrianus Josephus (Adriaan) Trienekens, geb. Gennep 29 maart 1910, koster en organist aldaar, handelaar in boeken, kantoorartikelen en devotionalia, verzekeringsagent, lid hoofdbestuur van de Limburgse Kustersbond St. Joseph en van de Brancardiersvereniging van de Limburgse Bedevaart naar Lourdes, begiftigd met het erekruis Pro Ecclesia et Pontifice, overl. Gennep 15 juli 1989.
 12. Petronella (Nel) Trienekens, geb. Gennep 7 mei 1913, verkoopster, huishoudster, vrijwilligster in de Tweede Wereldoorlog bij het Rode Kruis, verpleeghulp, administratief medewerkster Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), wonende resp. te Amsterdam en Diemen, later te Siebengewald en Gennep, overl. Groesbeek 11 juni 1993.
- ## Noten
1. Dit verhaal is naar zijn aard een soort familiegeschiedenis, maar tegelijk gaat het over Gennep en over veranderingen in de tijd met name op het terrein van gezin en huishouden. Het laatste sluit zelfs aan bij de huidige zorgdiscussie, door duidelijk te maken, dat de z.g. mantelzorg - let wel: voor oud èn jong - vroeger veelal gekoppeld was aan de aard van het huishouden. Het is op de eerste plaats gebaseerd op het genealogische werkstuk van nicht Sophie: S. VAN ROOIJ-TRIENEKENS, '134 jaren Trienekens in Gennep', opgenomen in de bundel: *Diva's uit Dukenburg: van Berkum, van der Peijl, Trienekens en Zwijnen: genealogie, een eerste neerslag van de cursus voor beginners...*, Nijmegen 1998, aanwezig in Regionaal Archief Nijmegen, Bibliotheek. Verder is gebruik gemaakt van stukken die door anderen opgedoken zijn en aan mij zijn doorgegeven en van tal van mondelinge mededelingen. Ook op internet was het een en ander over Gennep te vinden. Daarom is auteur dezes grote dank verschuldigd aan de vele geraadpleegde en beeldmateriaal leverende zussen, broers, nichten, neven en wijlen tante Katrien in Boekel en verder aan Wiel S. van Dinter in Gennep. Van de hand van deze lokaal-historicus verschenen diverse studies over Gennep, waarvan er door mij enkele geraadpleegd zijn. Ook heeft enig persoonlijk overleg plaats gevonden. Verder past het mij vele malen dank te zeggen aan Ton van den Berg te Roermond, redacteur, voor het maken van de bijgevoegde fragmentgenealogieën en alle nuttige aanwijzingen en aanvullingen welke hij gegeven heeft. Let wel: het opnemen van feiten en meningen en de interpretatie ervan komen natuurlijk geheel voor rekening van de auteur.
 2. Het ongehuwd samenwonen van familieleden (vnl. broers en zussen) kwam juist bij de categorie betere middenstanders pakweg tussen 1850 en 1950 in Brabant en Limburg naar mijn indruk en die van enkele collega-historici veel voor. Het moeilijk te verwerven zijn van het bedrijf en het inkomens- en het daarmee verbonden statusverlies bij een eventueel huwelijk kunnen vermoedelijk als belangrijkste oorzaken gezien worden. Er zijn echter ook andere invloeden aan te wijzen, zoals: de relatief grote kinderrijkdom bij de beter gesitueerden, de braafheid c.q. religieus getinte vroomheid, nogal eens aan te treffen bij gegoede burgers, die een celibatair bestaan in de hand werkte. Én, mogelijk was het juist bij deze categorie mensen thuis oergezellig ofwel burgerlijk warm. Over dit thema bestaat, voor zover mij en een zeer goed ingevoerde collega bekend, nauwelijks historische literatuur.
 3. *Gennep in oude ansichten*, Europese Bibliotheek Zaltbommel 1971, pagina 1.
 4. Peregrinus Vogels wordt in 1575 in Roermond geboren. Hij studeert en doceert in Leuven en bekleedt kerkelijke functies in Aken. In 1649 schenkt koning Philips IV van Spanje hem de al jaren vacante bisschopszetel van Roermond. Maar voor ook Rome alles geregeld heeft, dus vóór zijn installatie, wordt hij ziek en komt hij te overlijden. Hij heeft meerdere studiebeurzen gesticht, zie *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, VII, 1282. Een enveloppe met als opschrift *Afstamming Beurzenstichtingen Vogels, Roermond* uit 1906 werd zorgvuldig (én vruchteloos) bij mijn ouders thuis in de bureaulade bewaard.
 5. De Henskens zijn in de zestiende eeuw en later welvarende lakenkooplieden in Venray. Godefridus Hens(ch)enius, geboren in Venray in 1601 was Jezuiet. Hij doceerde wijsbegeerte en oude talen, maar werd bekend en beroemd als 'Bollandist'. Dit wil zeggen, dat hij heiligenlevens bestudeerde; ze als echt of onecht classificeerde; vervolgens beschreef en verder in de beroemde 'Acta Sanctorum' zorgde voor de uitgave van al dit monnikenwerk. In zijn geboorteplaats zijn naar hem een straat en een plein vernoemd en zijn standbeeld kunnen we aldaar in het centrum aantreffen. (Gemeentearchief Venray)
 6. www.gennepnu.nl, 2e pagina Gennepenaren.
 7. Het vonnis is in het Provinciaal Archief in 's-Hertogenbosch aangetroffen en aan mij in kopie zonder vermelding van vindplaats doorgegeven door een vrijwilligster van het Brabantse deel van het Project Integrale Geschiedenis van de Rijksuniversiteit Utrecht (RUU), onder mijn leiding. Zij werkte aan het onderdeel 'criminaliteit'.
 8. Zie o.a. A.H. PAAPE, Doorbraak naar de Peel. De overval op de brug bij Gennep, in: *Bericht van de Tweede Wereldoorlog*, Band 1, Amsterdam 1970, 338-339.

A.S.M. (FUNS)
 PATELSKI

Cecilia van Hartzleben (1682-1735)

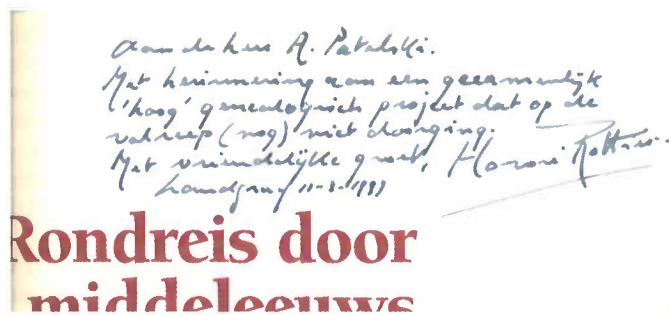
Voorouders en nazaten van een adellijke bastaard

Het begon midden jaren negentig van de vorige eeuw. De media stonden er vol van. Troonopvolger prins Willem-Alexander had een vriendin, Emily Bremers. En, het was serieus. Zij was de toekomstige bruid van de kroonprins. Het mediacircus draaide op volle toeren en de op sensatie beluste roddelbladen beleefden gouden tijden. Alles werd uit de kast gehaald. Medio 1998 leek een huwelijksaankondiging nog slechts een kwestie van dagen. De spanning steeg naar een hoogtepunt en . . . ineens was het over. Emily erkende, de relatie was uit! Nederland had zijn sensatie gehad. Historica Irène Diependaal schreef een verhelderend boek over de mediahype en de rol van de pers rondom "De Koninklijke verlovings die niet doorging".¹

In genealogisch Nederland is het gebruikelijk om aan huwelijken van leden van het Koninklijke Huis uitgebreid aandacht te besteden. Het voorgeslacht van de nieuwe partners wordt in kaart gebracht en bestudeerd. Kwartierstaten worden samengesteld en verwantschappen tussen bruid en bruidegom, en met hoogadellijke families vastgelegd in geneagrammen of verwantschapsoverzichten. Zo zijn bij gelegenheid van de huwelijken van de prinsessen Beatrix, Irene, Margriet en Christina genealogische werken in boekvorm gepubliceerd door de vroegere burgemeester van Geleen mr. dr. Jan van Banning.² In De Nederlandsche Leeuw, tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, worden traditioneel de kwartierstaten van nieuwe partners van leden van het Koninklijke Huis opgenomen en besproken.³ Limburgse voorouders zijn bij hen

zeldzaam. Onder de voorouders van Marilène van den Broek, echtgenote van prins Maurits van Oranje Nassau, van Vollenhoven, komen zij echter wel voor.⁴ Menige Limburger kan dan ook bloedverwantschap met haar en haar adellijke kinderen aantonen.⁵ Toen zich in de periode 1996-1998 een mogelijk toekomstige koningin aandeede met voor de helft Zuid-Limburgse voorouders was dat voor mij de directe aanleiding haar kwartierstaat te gaan samenstellen. Het zou immers heel bijzonder zijn: Een katholieke

burgervrouw met een Zuid-Limburgse vader en een Zeeuwse moeder, toekomstige Koningin der Nederlanden !

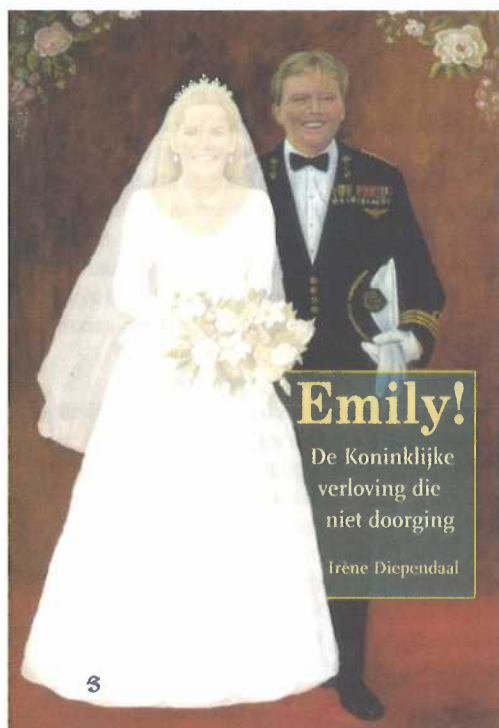
Rondreis door middeleeuwen

Opdracht van Honoré Rottier in zijn aan schrijver dezes geschonken boek na afloop van hun onderzoek naar de voorouders van Emily Bremers.

Cecilia van Hartzleben

De moeder van Emily Bremers stamt uit de Zeeuwse familie Rottier. Haar broer dr. Honoré Rottier publiceerde in 1996 uitvoerig zijn voorouders in de reeks kwartierstaatboeken uitgegeven door de Genealogische Vereniging Prometheus te Delft.⁶ De auteur beschreef daarin ook het gezin Bremers-Rottier. De voorouders van Emily van moederszijde waren derhalve bekend. Naar haar voorouders van vaderszijde was echter vrijwel geen onderzoek verricht. Wat er in de roddelbladen over geschreven werd, kon amper de toets der kritiek doorstaan. Dat maakte het genealogisch onderzoek nog spannender, mede gezien de toenemende aandacht voor Emily in de media. Een speurtocht in de archieven begon. Al gauw ontdekte ik in de 17e en 18e eeuwse doopregisters van Nuth het gezin van haar voorouders Bartholomaeus Crans en zijn vrouw Cecilia van Hartzleben. Het echtpaar liet te Nuth in de periode 1710-1722 zeven kinderen dopen, zes meisjes en een jongen. De familie Crans was autochtoon in de regio. Echter, de familienaam Van Hartzleben met schrijfvarianten als Harzleben, Hartsleben, Hartsleber, etc. kwam in Zuid-Limburg alleen bij een kleine uitheemse adellijke familie voor. Gaande het onderzoek zou blijken wel met vorstelijke voorouders, onder wie Jan IV, graaf van Nassau-Dietz, de overgrootvader van Willem van Oranje. Zou Cecilia en daarmede Emily Bremers uit deze familie stammen? Om dit te kunnen vaststellen was een uitgebreid genealogisch onderzoek naar de familie Van Hartzleben en verwante geslachten noodzakelijk. De kerkelijke en rechterlijke archieven van Nuth bleken een mooi startpunt.

In het doopregister van de parochie van de H. Bavo te Nuth kunnen wij navolgende doopinschrijving lezen:

Decima septima februarii 1682 baptizata est filia in fornicatione procreata praenobilis Josephi de Hartsleber, fornicarij, et Catharinae Beckers, fornicariae, nomine Cecilia, quam susceperunt Petrus Pluchmeckers et Catharina Ruijters.⁷

Vrij vertaald: Op 17 februari 1682 is gedoopt de in ontucht verwekte dochter van de adellijke Josephus van Hartsleber, de ontuchtpleger, en Catharina Beckers, de ontuchtpleegster, genaamd Cecilia, met als doopheffers Petrus Pluchmeckers en Catharina Ruijters.

Jonker Joost Ulrich van Hartzleben

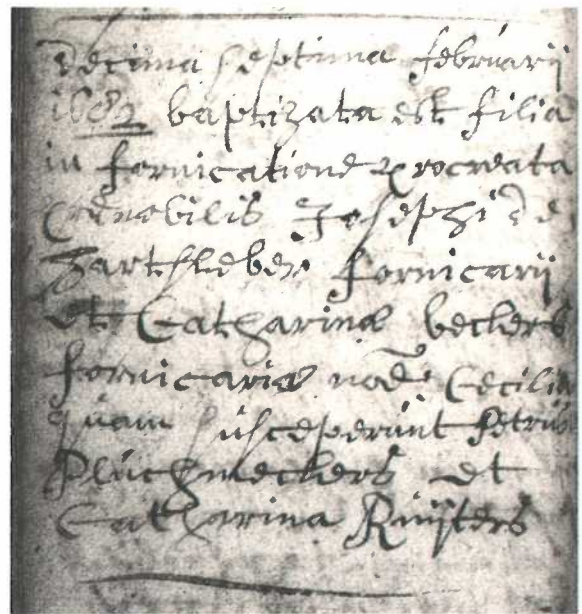
Uit bovenstaande doopinschrijving blijkt dat zekere Catharina Beckers een bastaarddochter ter wereld bracht verwekt door de adellijke Josephus van Hartsleber. Wie waren zij?

Josephus van Hartsleber woonde te Nuth op het adellijk huis De Dael, tegenwoordig ingesloten door een autosnelweg met bijbehorende toegangswegen en de spoorweg Sittard-Heerlen. Het adellijk huis De Dael ook genaamd Aelsbroek (Oelsbroek) vormde met vijvers, landerijen en beemden van oudsher een grootleen van het leenhof van de Proostdij van Sint-Servaas te Maastricht.

Josephus was een zoon van kapitein Hendrik van Hartzleben en Cecilia van Bliitterswijck genoemd Passart. Hij komt in de archivalia onder verschillende namen voor. Zijn testament ondertekende hij met *Joost Ulrich van Hartzleben*. In die tijd werden namen veelal fonetisch geschreven. Ook de familienaam Van Hartzleben komt in velerlei varianten voor. Wanneer in deze bijdrage de naam niet is geciteerd (citatoren zijn cursief weergegeven), is als vaste schrijfwijze Van Hartzleben gebruikt, de schrijfwijze door Joost in zijn testament.

De pastoor van Nuth vertaalde in de doopinschrijving van 17 febr. 1682 de naam Joost in het Latijn met Josephus. Het had ook Judocus kunnen zijn. Beide namen werden door elkaar gebezigd als verlatinisering van de voornaam Joost. Er bestond meer onduidelijkheid over de juiste voornamen van Joost Ulrich, van wie geen doopinschrijving bekend is. Bij zijn dood schreef de pastoor van Nuth hem in het overlijdensregister in met de voornamen Joannes Fredericus. Letterlijk: *31 January [1722] praenobilis d. Joannes Fredericus van Hartsleeber, coelebs van d' Daal*. Gezien het feit dat Joost Ulrich van Hartzleben op 6 jan. 1722 in zijn woonhuis De Dael zijn testament maakte en hij, doodziek zijnde, dit testament op 23 januari 1722 in een gesloten couvert overhandigde aan twee schepenen en de secretaris van Nuth,⁸ moeten beide personen wel identiek zijn.⁹

Joost Ulrich van Harzleben zal omstreeks het jaar 1653 zijn geboren. In archivalia komen wij hem in een akte, op 20 april 1672 verleden voor notaris C. Demelinne in het convent der paters Augustijnen te Maastricht, voor het eerst tegen. De gebroeders *Hans Hendrick* en *Joost Ulrich van Hartsleben* verklaarden, dat zij op 17 april 1672 met toestemming van hun zus *Cornelia Elisabeth Hartsleben* 600 gulden hadden geleend van de paters

Augustijnen te Maastricht tegen een jaarlijkse rente van 6,25%. Als zekerheid verhypothekerden zij de hof De Dael, het leen tot Oelbroeck genaamd, gelegen onder de heerlijkheid Nuth omvattende ongeveer 40 bunder land. Hun vader Hendrick van Hartzleben deed middels een schriftelijke verklaring opgesteld op 17 april 1672 te 'Paldenb.' [geen idee welke plaats hiermee is bedoeld] afstand van het vruchtgebruik dat hij genoot van het goed. Hij bekrachtigde deze verklaring met zijn zegel en signatuur [zie foto blz. 81]. Tevens werd bij de akte een verklaring gevoegd van schout P. Brouns en de schepenen van Nuth, opgesteld 3 juni 1671, waarin zij attesteerden dat de hof De Dael alias genaamd het leen tot Oelbroeck toebehoorde aan *jonker Henderich von Hartsleber* en niet bezwaard was met enige schuld. De akte werd opgemaakt in presentie van de getuigen Maximiliaan Schepers, koster tot Nuth, en Jan Wouters, burger van Maastricht.¹⁰

Uit een eerdere akte, op 21 mei 1669 verleden voor notaris N. Bemelmans te Maastricht, blijkt dat Joost Ulrich twee broers en een zuster had. Op die dag verklaarde zijn vader de *edel welgeborene heer Hendrick van Hertsleber*, die werd geassisteerd door diens zoon jonker Adam van Hertsleber, die mede optrad voor zijn andere broeders [onder wie dus Joost Ulrich] en zuster, te hebben ontvangen van Sr. Arnolt Welters, burger en koopman van Maastricht, de somma van 400 gulden. Verder verklaarde zijn vader wegens geleverde waren nog 300 gulden schuldig te zijn aan A. Welters. Het totale bedrag van 700 gulden bleef uitstaan tegen een jaarlijkse rente van 6,25%. Tot zekerheid gaf zijn vader aan geldschieter Welters *eene groot swaere kofferen waarin is lijnwat ende eenige juwelen* in p and. Verder verhypothekerde hij al zijn goederen waar ook gelegen, in het bijzonder de hof genaamd De Dael gelegen onder de heerlijkheid Nuth.¹¹

Op 12 juli 1685 betaalde *Joest Ulrich van Hartsleben*, wonende op het huis van De Dael onder de heerlijk-

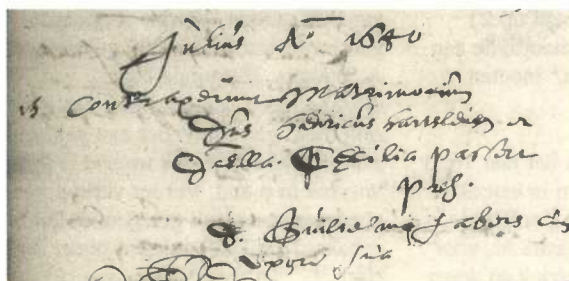
heid Nuth, terug aan Maria Magdalena de Richterich, vrouwe van het klooster van de Witte Vrouwen binnen Maastricht, het kapitaal van 400 pattacons dat de gemeentenaren van de heerlijkheid Nuth van voornoemde vrouwe hadden ontvangen en opgenomen volgens akte gepasseerd voor de justitie van Nuth op 19 okt. 1676. Tevens betaalde hij de sedert het jaar 1683 achterstallige rente.¹²

Zoals reeds vermeld maakte Joost Ulrich van Hartzleben op 6 jan. 1722 een testament dat bewaard is gebleven in het parochiearchief van de St.-Bavokerk te Nuth. Dat het testament in dit archief is terug te vinden is niet zo verwonderlijk. De kerk en gemeenschap van Nuth behoorden tot de meest begunstigde partijen. Testateur wilde begraven worden in het familiegraf in de kerk van Nuth met goedvinden van zijn zuster Cecilia. Het graf moest bedekt worden met een grafsteen waarin hun beider namen en familiewapens moesten worden uitgehouwen. Hij stelde middelen ter beschikking voor de armen en kinderen van Nuth, in het bijzonder voor kousen, schoenen en kleding *opdat zij bij gebreck van dyen den Godtsdienst off Christelijcke leeringe niet en behoeven te versuymen*. Naast verschillende legaten, die uitvoerig beschreven werden, benoemde hij tot zijn universele erfgename *mijne seer lieve suster Caecilia Elisabeth von Hartzleben weduwe Von Sussekern*. De in het testament opgenomen legaten zouden eerst effect sorteren na het overlijden van zijn zuster. Tot executeur benoemde hij de gebiedende heer van de heerlijkheid Nuth [= Van Eynatten]. Hij ondertekende het testament eigenhandig en zegelde ter bevestiging met zijn *aengeboren adelijck cachet* te Aelbroeck 6 jan. 1722.

Jonker Hendrick van Hartzleben

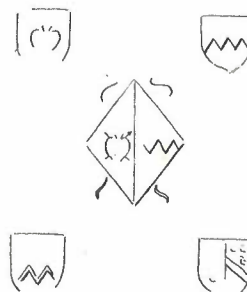
Over de herkomst van de grootvader van Cecilia van Hartzleben, jonker Hendrick van Hartzleben, is ondanks naarstig zoeken, niets bekend. Op 15 juli 1640 trouwde hij in de H. Martinuskerk te Wyck-Maastricht met domicella Cecilia van Blitterswijk gen. Passart. Als huwelijksgetuige vermeldt het huwelijksregister dominus Guilielmus Fabers en zijn niet met name genoemde echtgenote. Jonker Hendrick van Hartzleben, is voor zover bekend, de eerste van zijn familie die in Zuid-Limburg woonde.

Enkele notariële akten geven ons iets meer informatie over hem. Op 8 juli 1642 trad jonker *Henrich van*

Huwelijksinschrijving van jonker Hendrick van Hartzleben en jonkvr. Cecilia van Blitterswijk gen. Passart, Maastricht (St. Mart.) 15 juli 1640.

Hertzleben, commandant van een compagnie voetknechten in Staatse dienst en gelegerd in Maastricht, in zijn hoedanigheid van voogd en momboir van zijn vrouw Cecilia van Blitterswijk gen. Passart, op als gemachtigde van zijn zwager jonker Willem van Blitterswijk gen. Passart.¹³ Op 20 nov. 1642 sloot kapitein *Hendrick Hertzleben* een overeenkomst met de weduwe van kapitein Verschuyren, waarin de weduwe zich verplichtte de wapens en geweren van de compagnie van wijlen haar man aan hem over te dragen voor de som van 1.000 gulden.¹⁴ Uit deze akten blijkt dat hij kapitein was in Staatse dienst. Vermoedelijk kwam hij in het kielzog van prins Frederik Hendrik van Oranje-Nassau, die in 1632 de stad veroverde, in Maastricht terecht alwaar hij zich vestigde.

Afb. 255

9. Een zerk van omtrent 2 bij 1 M. geeft een gedeeld ruit-schild te zien met vier kwartierwapens. Zie afb. 255.

Schets van de grafsteen Van Hartzleben in de Sint-Martinuskerk te Wyck-Maastricht, door jhr. E. van Nispen tot Sevenaer.

Het gezin Van Hartzleben-Van Blitterswijk gen. Passart woonde aanvankelijk te Wyck in Maastricht. Later verhuisden zij naar Nuth alwaar zij het adellijk huis De Dael betrokken. De familie was niet onbemiddeld. Toen hun oudste dochter *Cecilia Elisabetha Hertzleber* op zeer jeugdige leeftijd stierf zorgden zij voor een graf naar hun stand in de H. Martinuskerk te Wyck. Op 19 januari 1644 werd zij aldaar begraven in de kapel gewijd aan de H. Maagd Maria *in finistro cornu altaris*.¹⁵ Op de grafsteen stond volgens BELONJE de tekst: *Hier ligt begraven de Edel Mevrouw / Cecilia Elisabeth Hertzleber / Starf Den / 9 Januarii 1644*. In het midden het familiewapen van de overledene in een ruitvorm met een gedeeld schild: 1. *Hertzleber*. 2. *Passart*. *De hoeken van de grafsteen waren gesierd met de vier kwartierwapens: 1. Hertzleber (een hart doorboord door twee schuin-gekruiste krammen); 2. Passart (in rood een ingehoekt zilveren schildhoofd van 3 stukken); 3. [door BQX{z} vq niet beschreven]; 4. Eijnatten (de schuinbalk met de merletten)*. Aldus BELONJE in 1961.¹⁶ De grafsteen Van Hartzleben was eerder in 1941 geschetst door jonkheer dr. E. VAN NISPEN TOT SEVENAER. De steen zou zich in die tijd nog bevonden hebben ergens rond de St. Martinuskerk.¹⁷

Fragmentgenealogie Van Hartzleben

1. Jonker **Hendrick van Hartzleben (Hertzleben)**, geb. ca. 1610 (geschat), commandant van een compagnie voetknechten in Staatse dienst gelegerd te

Maastricht (1642), kapitein (1653), leenhouder van het Keurkeulse leen de hof Overst-Voerendaal (1653),¹⁸ verwierf na de dood van zijn schoonvader het adellijk huis Oelsbroeck ook genaamd De Dael te Nuth (thans Huize De Dael) dat hij met zijn gezin bewoonde, overl. (vermoedelijk kort) vóór 3 sept. 1680, tr. Maastricht (St.-Mart.) 15 juli 1640 {get.: Guilielmus Fabers met zijn echtgenote} **Cecilia van Blitterswijck gen. Passart**, geb. ca. 1615 (geschat), overl. tussen 8 juli 1654 en 1 juli 1659, dochter van jonker Hendrick van Blitterswijck genoemd Passart tot Nieuwenhagen en jonkvr. Caecilia van Eynatten.

Zegel met familiewapen van Hendrick van Hartzleben op zijn verklaring van 17 april 1672.

- Bij akte op 8 juli 1654 verleden op het adellijk huis Nieuwenhagen ten overstaan van Johan Willem van Wijlre tot ter Worm, luitenant-stadhouder, Servaes van den Hoeff en Carcelis Merckelbach, leenmannen van de Keurkeulse Mankamer te Heerlen, verklaarde *den weleedel geboren joncker Hendrick von Strijthagen, geassisteerd met sijne wettige huysvrouwe die oick weleedel geborene joffrouwe Francoise von Blitterswyck genoemt Passart* schuldig te zijn aan *den oick weleedel geboren heere capitain Hendrick von Hartzleber, in eestoel sittende mette oick weleedel geborene vrouwe Cecilia von Blitterswijck, ende hunder beyde lijfferven*, de somma van 2.000 gulden, herkomende *vuyt voorgaende handschriften, obligatien, scheydinge ende delinge ende anderssints, soo sij beyde geswagers voorsegd verclaren bij slot van reeckeninge ende generale liquidatie tot dato dieses 't samen in de voorgenoemde somme bij een getrocken te hebben*. De jaarlijkse rente bedroeg 5% en werd voldaan uit de opbrengsten van de pachtgelden van de hoeve Overst-Voerendaal, waarvan hij volgens deling voor de helft eigenaar was. Tot zekerheid verhypothekeerde jonker Hendrick van Strijthagen zijn eigendom de helft in de hof Overst-Voerendaal. Op 29 dec. 1659 betaalde jonker Hendrick van Strijthagen aan zijn zwager kapitein Van Hartzleber het kapitaal terug, hetgeen 31 dec. 1659 werd geregistreerd.¹⁹
- Op 1 juli 1659 verklaarde *Wilhelm van Blitterswijck gen. Passart* te hebben verkocht en getransporteerd aan zijn zwager de *heer Van Hartslever*, vier bunder en zes

roeden akkerland die hij had geërfd van zijn heerroom *Ulrich van Passart genaempt Blitterswijck* zaliger, gelegen in de Helle onder het ressort van de heerlijkheid Nuth. De koopsom bedroeg 1.500 gulden, waarbij was inbegrepen het legaat van 100 rijksdaalders van zijn oom Ulrich van Passart gen. Blitterswijck aan zijn zwager Van Hartslever. Op 6 juli 1659 verscheen den weledelgeboren heer *Henrich von Hartsleber* met Petrus Brouns, secretaris, en Henrick Schepers, schepenen van Nuth, en verzocht voorschreven akte van 1 juli 1659 te realiseren.²⁰

- Bij akte op 6 aug. 1665 verleden voor notaris Peter Bernart te Maastricht, in presentie van Christiaan Frissen, wonende in de Helle onder Nuth en tevens pachter van Hendrick van Hartzleben als getuige, en op 20 nov. 1665 gerealiseerd voor het schepengerecht van Nuth, verklaarde de edelgeborene heer *Hendrick van Hartsleber*, achtergelaten huisheer van wijlen de edele gebiedende vrouwe *mevrouw Cecilia van Blitterswijck genaamd Passart*, als hypothecaire lening ontvangen te hebben van Catharina Drijveners, weduwe van wijlen Anthoon Cornelis van den Steen, de som van 1.000 gulden, bestaande uit 41 gouden souverainen en 2 gouden ducaten, tegen een jaarlijkse rente van 6,25%. De eerste vervaldag zou zijn op 6 aug. 1666. Tot zekerheid verhypothekeerde hij de vier bunder en zes grote roeden akkerland gelegen binnen de heerlijkheid Nuth in het Spaanse deel van het Land van Valkenburg, die hij op 1 juli 1659 als weduwanaar had gekocht van wijlen zijn zwager Willem van Blitterswijck, volgens akte op 6 juli 1659 gerealiseerd voor de justitie van Nuth. Verder werd overeengekomen dat de pachter van het land, Christiaan Frissen, uit de af te dragen pachtpenningen jaarlijks op 6 aug. de rente over het kapitaal zal afdragen aan Catharina Drijveners.²¹

- Bij akte op 22 maart 1670 verleden voor het leenhof van Staats Valkenburg verklaarde *jonker Hendrik van Hartzleber, gereformeerd capitain* in dienst van de Staatse Nederlanden als lening ontvangen te hebben van Johan Pestere, luitenant-stadhouder en voogd van het Staatse Land van Valkenburg, een kapitaal van 600 pattacons tegen een jaarlijkse rente van 6,25%. Bovendien was hij nog schuldig de som van 300 rijksdaalders, die hij voordien bij de heer Mengius had opgenomen, die deze vordering had verkocht aan voorschreven Johan Pestere. Tot zekerheid verhypothekeerde hij de hof Overst-Voerendaal.²²

- Bij akte op 19 april 1670 verleden voor Johan Pestere, luitenant-stadhouder en leenman, Lambert Rietraedt en Isaac Slijpe, leenmannen van het (Staatse) leenhof van Valkenburg, verklaarde de *Hoch Eedelen Herre Henrich van Hartzleben*, met toestemming van zijn kinderen te hebben ontvangen van Sr. Arnolt Welters, koopman van de stad Maastricht, een kapitaal van 100 pattacons ofwel 400 gulden. Hij had het geld nodig ter bestrijding van de proceskosten ontstaan door het proces dat hij namens zijn kinderen voor het leenhof voerde tegen zijn zwager *jonker Hans Hendrick van Strijthagen* over de eigendom van de goederen die door hun zwager wijlen *jonker Willem van Blitterswijck tot Nieuwenhagen* waren nagelaten, met toestemming van zijn kinderen. Hij verplichtte

Recente foto van het adellijk huis De Dael te Nuth. Het fraai in het Geleendal gelegen goed was in de 17e eeuw woonhuis van de adellijke familie Van Hartzleben. Ingeklemd tussen autowegen en spoorbaan is het thans omheind en vrijwel geheel afgesloten van zijn natuurlijke omgeving.

zich jaarlijks 6,25% rente te betalen. Tot zekerheid verhypotheceerde hij de halve hof Overst-Voerendaal. De pachter van de hof was gehouden de jaarlijkse rente rechtstreeks af te dragen aan Sr. Welters. De akte werd op 22 april 1670 op verzoek van Welters gerealiseerd voor Johan Willem van Wijre tot ter Worm, luitenant-stadhouder en Servaes van den Hoff en Johan van der Schuer, leenmannen van de Keurkeulse Mankamer te Heerlen.²³

- Op 10 sept 1680, na het overlijden van kapitein Hendrick van Hartzleben, werd het stokleen Overst-Voerendaal voor de Keurkeulse Mankamer verheven door Sr. Nicolaes Hoeckels, schepen en burgemeester van Heerlen, als gevolmachtigde van: a. Johan Pesters, raad en rekenmeester en requestmeester van de Prins van Oranje, volgens volmacht verleend op 3 sept. 1680; b. de twee gebroeders de jonkers van Hartzleben, nagelaten zonen van wijlen de heer kapitein Hendrick van Hartzleben, volgens volmacht verleend op 9 sept. 1680. Zij waren ieder voor de helft erfgenaam van het leen en de hof tot Overst-Voerendaal gelegen onder de bank Heerlen. Zij stelden na het overlijden van wijlen kapitein Hendrick van Hartzleben voor tot de nieuwe ophelder als leendrager van beide delen Sr. Nicolaes Pesters, zoon van voormelde Johan Pesters. Nicolaes Hoeckels legde de eed af voor Nicolaes Pesters als leendrager van de gehele hof Overst-Voerendaal.²⁴

- Bij akte op 8 dec. 1689 verleden voor notaris Veestraten te Maastricht verklaarde de eerwaarde edele heer Reynier Joseph van Meer, kanunnik en kamerheer

van de collegiale kerk van St.-Servaas binnen Maastricht, in deze optredende voor zijn jongste broer de edele heer Johan Hendrick van Meer, hoe dat de heer Peter Matthijs van den Steen, oud-schepen van Maastricht, als moederlijke oom en curator van voornoemde jongste broer, op 6 aug. 1681 bij verkoop overgedragen had aan Guert Hermans, inwoner van de heerlijkheid Nuth, in huwelijk met Catrijn Daemen, seker hoffken genoempt Passarts hoffken gelegen binnen de selve heerlijkheid Nuth, onlangs bij proclamatie ingekocht [= bij een openbare verkoop] van de erfgenamen van jonker Henrick Hartzleben, voor 1.800 gulden. Hermans bleek betalingsproblemen te hebben. In de akte werd een nieuwe betalingsregeling overeengekomen.²⁵

Uit het huwelijk Van Hartzleben-Van Blitterswijk:

1. **Cecilia Elisabeth van Herzleben**, geb. ca. 1641, begr. Maastricht 19 jan. 1644 in de Sint-Martinuskerk in de kapel van de H. Maagd Maria in *finistro cornu altaris*.²⁶
2. **Adamus Henricus (Adam) van Hertzleben**, geb. ca. 1644 (geschat), met zijn vader vermeld 21 mei 1669, overl. Maastricht 30 febr. 1671, begr. aldaar in de Sint-Martinuskerk onder de grafsteen van zijn zuster in de kapel van de H. Maagd Maria.
3. **Joannes Henricus (Hans Hendrick, Jan) von Hertzleben**, geb. Maastricht met de Brabantse nativiteit. ged. ald. (St.-Mart.) 27 maart 1647 {get.: Generosus Dominus Wilhelmus van Blyterswyck d. Passart, Domicella Anthonet von Pollartt, vrouwe van Hr. Bock tot Haesdal}, volgt II-1.
4. **Sophia Elisabeth Hartzleever**, ged. Heerlen 22

- mei 1649 {geen getuigen vermeld}, zij is jong overleden of mogelijk identiek met navolgende.
5. **Cecilia Elisabeth van Hatzleben**, geb. ca. 1651 (geschat), overl. Nuth 12 sept. 1730, tr. 1e Nuth 8 mei 1674 {get.: praenobilis ac generosus dominus Ulricus ab Eijnatten, dominus temporalis de Nutt, Josephus ab Hartzleber, Henrica a Nigri} (huwelijk niet lang na de sluiting door echtscheiding ontbonden) jonker **Jacob van Kessel**, ged. geref. Maastricht (St.-Jan) 10 jan. 1648, ruiter onder overste luitenant-kolonel Kleuter(s) in Keulse en Luikse dienst, militair in de compagnie van ritmeester Van Graffevouren (1665),²⁷ kornet in de compagnie van overste-luitenant Robert le Prince in dienst van hertog Karel van Lotharingen (1668),²⁸ gewezen kapitein in dienst van de hertog van Neubourg (1679),²⁹ gegoed te Maastricht,³⁰ Oud-Valkenburg³¹ en in de Vroenhof tussen Wolder en Montenaken,³² overl. na 20 maart 1680,³³ zoon van jonker Dirick van Kessel, koopman in Maastricht, en Maria Huijbrechts;³⁴ tr. 2e (huw. voorw. Nuth 1 febr. 1694) Nuth 2 febr. 1694 {get.: Maximilianus Schepers, Joannes Creuwen} **Joannes Georgius Sigismund van Sussekern**, kapitein van de grenadiers te voet in dienst van de keurvorst van de Palts (1694), commandant van Siegburg, commandant van Linnich (1694), weduwnaar van Maria Anna Dorothea van Knörringen gen. Schreeg.³⁵ Haar beide huwelijken bleven kinderloos.

• Op 9 april 1675 werd door P. Brouns, schout van Nuth, een akte opgemaakt waarin werd vastgelegd dat jonker Jacob van Kessel was gehuwd met Cecilia van Hatzleben bij welke gelegenheid huwelijkse voorwaarden waren opgemaakt. Zij had echter haar echtgenoot tegen diens wil verlaten en was gaan wonen bij haar familielid baron van Eynatten op kasteel Reijmersbeek met het voornemen zich te laten scheiden.³⁶ Mogelijk was het huwelijk van Cecilia met de legerofficier jonker Jacob van Kessel door haar familie gearrangeerd, tegen de wil van de bruid. Of er waren er andere redenen waarom Cecilia haar man binnen het jaar na hun trouwen verliet. Wij weten het niet precies. Wanneer de officiële scheiding heeft plaatsgevonden is evenmin bekend. Het huwelijk bleef in ieder geval kinderloos.

• Op 13 dec. 1675 verklaarden *Johan Henry van Hartsleber* en *Joost Ulrich van Hartsleber* dat hun zuster *Cecilia van Hartsleber* genoodzaakt was in materie van arrest voor de justitie van de heerlijkheid Nuth proces te voeren tegen de schout Wuestenrade en consorten in hun hoedanigheid van erfgenamen van wijlen landdeken Wuestenrade, in leven pastoor tot Klimmen. Het geschil betrof de aard van een erfpacht van 12 malder rogge uitstaande op de hof De Dael. Cecilia van Hatzleben stelde zich op het standpunt dat het een 'luesbare' pacht betrof en de hoofdsom gelost diende te worden. Het gerecht ordonneerde Cecilia cautie [= borg] te stellen. Om dit mogelijk te maken verklaarden de twee broers Van Hatzleben afstand te doen van hun rechten op de hof De Dael

ten gunste van hun zuster Cecilia in huwelijk met jonker Van Kessel. Dit was reeds eerder vastgelegd in de huwelijkse voorwaarden van Cecilia en jonker Van Kessel.³⁷

• Twintig jaar na haar eerste huwelijk trouwde Cecilia opnieuw, wederom met een legerofficier. Op 1 febr. 1694 werden op huize De Dael te Nuth huwelijkse voorwaarden overeengekomen tussen *Joan Georgh Sigismund de Susekeern*, kapitein van de grenadiers bij het lijfregiment te voet van de keurvorst van de Palts en commandant tot Linnich, bruidegom, en de welgeborene mevrouw *Cecilia Elisabeth van Hartzleber*, bruid, met de volgende bepalingen:

- De vijf nog in leven zijnde kinderen van de bruidegom spruitende uit zijn vorig huwelijk zullen ontvangen alle mobiliën, juwelen, goud en zilver, land en zand;
- Omdat aan het huis Ten Dael gelegen in de heerlijkheid Nuth, toebehorende aan de bruid, door lasten en brandschade veel te verbouwen en te herstellen valt, werd besloten dat alle gelden die de bruidegom daaraan investeren zal, na zijn overlijden zullen terugkeren naar zijn vijf kinderen;
- De pacht van 12 malder rogge staande op het huis Ten Dael zullen eveneens worden genoten door de vijf kinderen. Mocht het kapitaal van de pacht worden terugbetaald dan zal het toekomen aan de vijf kinderen.
- Goederen verworven tijdens het nieuw aangegane huwelijk komen aan eventueel nog te geboren nakinderen.
- Mocht de bruid voor de bruidegom komen te overlijden dan zal de bruidegom haar vermogen erven, waaronder *het huys Oelbroeck ten Dael, gelegen in de heerlijkheid Nuth met zijn onderhebbende grachten, beemden, bow, weyland, hoeven, tuynen, etc.* onder conditie dat haar jongste broer *Joost Ulrich van Hartzleber* eenmalig 400 rijksdaalder uitgekeerd zal krijgen;
- De bruid zal van de bruidegom als huwelijkse gift juwelen ontvangen ter waarde van 1.000 gulden, voorts een gouden ketting *neffens twee volcoome cleydingen*;
- In het geval de bruidegom voor de bruid zou komen te overlijden beloofde de bruid de vijf voorkinderen niet te verstoten. Mocht zij daarna zelf zonder lijfserven komen te overlijden dan zullen voornoemde vijf kinderen haar erfgenamen zijn.

De huwelijkse voorwaarden werden op 17 nov. 1699 voor het leenhof van de proostdij van Sint-Servaas te Maastricht gerealiseerd.³⁸

• Op 26 jan. 1700 verklaarden te Mannheim *Johan Sigismund von Suusekern* en zijn echtgenote *Vrouwe Cecilia Elisabeth van Hartsleben* te cederen en over te dragen aan hun dochter Maria Agnes van Sussekern hun adellijk huis en hof met alle aanhorigheden en rechten gelegen onder de heerlijkheid Nuth genaamd Oelbroeck, om de goederen te gebruiken naar haar believen zulks als

compensatie van de door haar gedane en nog te verrichten getrouwe diensten.³⁹

Uit het huwelijk Van Sussekern-Van Knörringen vijf kinderen, van wie bekend zijn:⁴⁰

- a. (Maria) Agnes Sibilla van Sussekern,⁴¹ geb. ca. 1685, zij erfde in 1730 bij overlijden van haar stiefmoeder Elisabeth Cecilia van Hartzleben het huis De Dael,⁴² overl. na 1743, tr. ca. 1716: **Caspar van Elmpt op Dammerscheidt**, geb. Keulen (S. Aposteln) 12 febr. 1679, heer op Dammerscheid en *Boirberg* [= vermoedelijk Borenberg], overl. 1730,⁴³ zoon van Joannes Wilhelmus van Elmpt, heer op Dammerscheid onder Voerendaal, en Anna Maria van Dammerscheidt.⁴⁴
- b. Maria Gertrudis Sussekern (Soeskern), tr. Voerendaal 30 aug. 1732 {get.: Reverendus et Nobilis Dominus Petrus Velraede, Joannes Daemen}; **Joannes de Velraede** (nobilis).
- c. Sophia Agnes Sussekern, overl. Silesië nabij Grünbergh in Castris 28 juli 1711 in het kraambed, tr. kapitein **Mach Mahon**.
* Op 28 juli 1711 werd in het overlijdensregister van Nuth ingeschreven: *praenob. domina Sophia Agnes de Susekern op gen Dahl uxor domini capitanei de Mach Mahon, obiit in Silesië prope Grünbergh in Castris, ex puerperio*.

6. **Joost Ulrich** (Judocus Ulricus, Josephus) van **Hartzleben** (de Hartsleber, Hartsleben), geb. ca. 1653 (geschat), volgt II-2.

Kapitein Hendrik van Hartzleben verwekte als weduwnaar nog een bastaardzoon bij Helena Hamers:

7. **Nicolaus Hertslever**, geb. Valkenburg (stad) 9 jan. 1662, ged. Valkenburg 10 jan. 1662 {get.: Aegidius Schoet namens Nicolaes Longeville, Isabella Wouters namens Maria Hamers}.

II-1. **Joannes Henricus** (Hans Hendrick, Jan) von **Hertzleben**, ged. Maastricht 27 maart 1647, woonde te Valkenburg, overl. na 30 jan. 1692, ondertr. burgerlijk voor de dominee van Valkenburg (ingevolge Echtegtement) 3 sept. 1684, tr. burgerlijk idem 24 sept. 1684 *zondags namiddags* **Helena Longeville**, ged. Valkenburg 25 dec. 1647, overl. ald. 3 juni 1728, dochter van Nicolaus Longeville en Catharina Heuts.

* Op 13 nov. 1684 liet de *Heer Drossaard nomine officie claegher jonker Hans Hendrick von Hartsleben*, beklagde, voor het gerecht van Heerlen dagen. Het besloten dagement werd door de bode van Heerlen overhandigd aan Jan Schils, halfwin tot Overst-Voerendaal, met de opdracht het dagement aan zijn heer te overhandigen. De rolregisters van de schepenbank Heerlen geven geen informatie over de inhoud van de aanklacht. Wel verzocht *jonker Hans Hendrick von Hartsleben* op 22 jan. 1685 purgering [= zuivering] in deze zaak, hetgeen hem werd verleend tegen betaling van de gemaakte gerechtskosten.⁴⁵

Uit het huwelijk Von Hartzleben-Longeville:

1. Cecilia Hartslever, ged. Valkenburg 2 maart 1675 *ex illegitimo thoro nata* [uit een onwettige verbintenis geboren] {get.: Matthias Longeville, Elizabeth Roelants}.

2. Joannes Henricus Hartzleben, ged. Valkenburg 17 maart 1685 {get.: Andreas Bormans chirurgijn, Maria Queisen namens Domicella Cecilia Hartzleben}, overl. aan de voet van de Cauberg te Valkenburg par. Berg en Terblijt 14 aug. 1708, begr. in de kerk van Valkenburg in het ouderlijk graf nabij de sacristie. Hij zou ongeveer 13 jaar van zijn verstand zijn beroofd.⁴⁶
3. Anna Catharina Hartlever, ged. Valkenburg 16 febr. 1687 {get.: Severinus Mullens, Anna Catharina Bormans}.

II-2. **Joost Ulrich** (Judocus Ulricus, Josephus) van **Hartzleben** (de Hartsleber, Hartsleben), geb. ca. 1653 (geschat), huwelijksgetuige Nuth 8 mei 1674, woonde op het huis De Dael onder Nuth alwaar hij overleed, bleef ongehuwd, testeerde 6 jan. 1722, overl. Nuth 31 jan. 1722, hij onderhield kortere of langere tijd een buitenechtelijke relatie met **Catharina Beckers**, geb. ca. 1645 (geschat), bezat een eigen huis, hof en landerijen te Nierhoven,⁴⁷ overl. Nuth 18 febr. 1718, vermoedelijk dochter van Petrus Beckers alias Helgers en Helena Proosten.

Uit de relatie met Catharina Beckers:

1. **Cecilia de Hartsleber**, ged. Nuth 17 febr. 1682 {get.: Petrus Pluchmeckers, Catharina Ruijters}, tr. Bartholomaeus Crans. Zie hierna over haar nazaten.

Catharina Beckers

In de overdrachtsregisters van de schepenbank van de heerlijkheid Nuth zijn meerdere inschrijvingen te vinden met betrekking tot Catharina Beckers. Het blijkt een beetje frivole niet onbemiddelde dame te zijn geweest. Zij bezat een boerderij te Nierhoven onder Nuth en ruim vijf bunder land, zoals uit haar testamenten blijkt.

Catharina Beckers bracht twee bastaarddochters ter wereld verwekt door twee verschillende vaders. Vervolgens trouwde zij twee keer, de eerste keer met Henricus Vleugels en de tweede keer met Joannes Odekercken.

Het eerste bastaardkind werd geboren uit een relatie met zekere Reinerus Swinnen. Het dochtertje Johanna Swinnen werd op 7 december 1675 in de kerk van Nuth gedoopt.

Ruim zes jaar later werd haar tweede bastaardkind geboren uit een relatie met jonker Joost Ulrich van Hartzleben, een vrijgezel die woonde op het adellijk goed De Dael te Nuth. Zoals eerder vermeld werd hun kind Cecilia te Nuth gedoopt op 17 februari 1682. Zij kreeg de familienaam van haar vader.

Op 12 augustus 1688 trouwde Catharina Beckers te Nuth met de weduwnaar Henricus Vleugels. Het paar woonde te Nierhoven alwaar haar man op 16 september 1695 overleed. De weduwe hertrouwde op 12 mei 1696 eveneens te Nuth met de weduwnaar Joannes Odekercken, die op 8 augustus 1708 te Nierhoven overleed.

Catharina Beckers baarde geen wettige kinderen. Haar huwelijken bleven kinderloos. Zij voelde de noodzaak haar twee onwettige ofwel natuurlijke kinderen na haar dood niet onbemiddeld achter te laten. Op 2 januari 1697 testeerde zij ten overstaan van Hermen

Recente foto van het voorfront van de besloten voorhof van het vroeger omgrachte adellijke huis Passart-Nieuwenhagen. Het goed was in de 16e en 17e eeuw de residentie van de adellijke familie Van Blitterswijck gen. Passart.

Odekercken, Claes Hermans, schepenen, en Willem Canisius, secretaris van de heerlijkheid Nuth. Zij wilde begraven worden op het kerkhof te Nuth. Tot haar universele erfgenaam benoemde zij haar tweede echtgenoot Jan Odekercken. Haar twee dochters *ex illegitimo thoro et fornicarie* verwekt vermaakte zij ieder 50 gulden. Verder bepaalde zij dat in het geval Jan Odekercken voor haar mocht komen te overlijden diens kinderen haar universele erfgenamen zouden zijn, onder voorwaarde dat de kinderen hun stiefmoeder naar haren staat zouden onderhouden. Mocht Jan Odekercken komen te overlijden dan waren zijn twee zonen gehouden ook te zorgen voor haar jongste natuurlijke dochter genaamd Cecilia, die nog minderjarig was en bovendien lam.⁴⁸

Op 25 juni 1708 herriep Catharina Beckers het testament. Haar echtgenoot Jan Odekercken was doodziek. Hetgeen zij aan hem en diens kinderen zou nagelaten hebben als ook de schenkingen van samen 100 gulden aan haar twee natuurlijke kinderen maakte zij ongedaan.⁴⁹

Na het overlijden van haar man op 26 februari 1709 werd een nieuw testament opgesteld, nu ten gunste van haar jongste dochter Cecilia. Zij verklaarde voor de justitie van Nuth dat zij geen wettige kinderen had en mitsdien schonk zij aan haar natuurlijke dochter Cecilia 650 gulden en aan haar andere natuurlijke dochter Jenne 50 gulden. Beide kapitalen kwamen ten laste van haar huis, hof en weide gelegen tot Nierhoven, en verder op haar andere landerijen en erven, alles samen groot omtrent vijf morgen. De goederen waren belast met een halve malder rogge te voldoen aan de kerk van Nuth. In het geval dat Jenne, die in het buitenland verbleef en gehuwd was met een zekere Lenert N.N., of

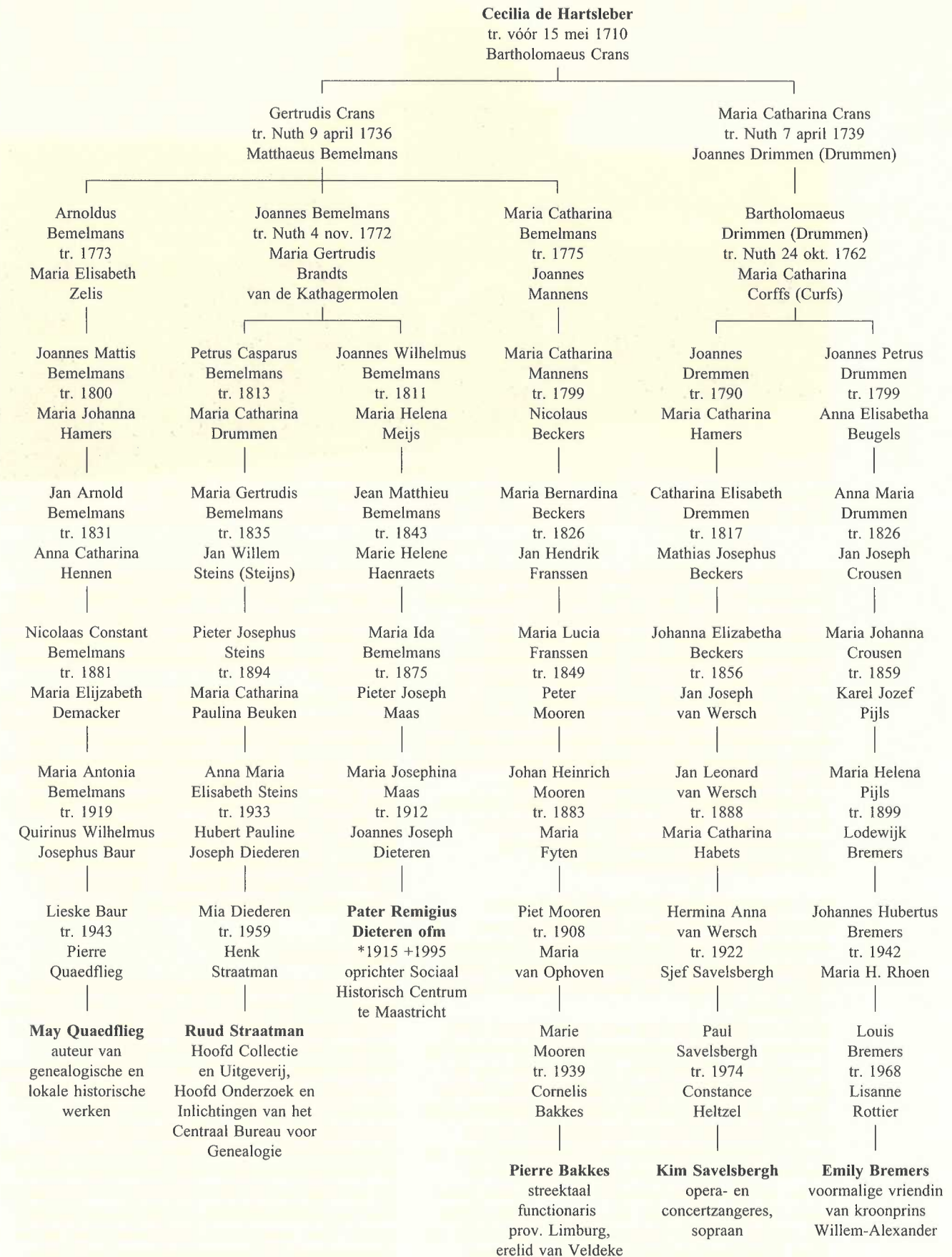
een van hun wettige kinderen, niet meer zouden terugkeren, zouden de voor haar bestemde 50 gulden toekomen aan haar voornoemde dochter Cecilia of haar erfgenamen, mede ook wegens de trouwe diensten die Cecilia voor haar moeder verricht had en nog steeds verrichtte.⁵⁰

Catharina Beckers overleed op 18 februari 1718. In het overlijdensregister van Nuth werd zij ingeschreven als *Catharina Helgers vidua Joannis Odekercken*. Haar ouders zijn niet bekend, maar gezien deze inschrijving zou zij een dochter kunnen zijn van Petrus Beckers alias Helgers, overleden Nuth 10 januari 1694, die op 21 februari 1640 te Nuth trouwde met Helena Proosten. Zekere Gerard Beckers en zijn vrouw Johanna Helgers verkochten op 9 februari 1621 een huis en hof gelegen te Klimmen.⁵¹ Zij zouden de grootouders van Catharina Beckers kunnen zijn.

Mevis Crans

Ondanks dat Cecilia van Hartzleben lam was en haar moeder verzorgde belette haar dat niet om te trouwen. Waarschijnlijk in 1709, een huwelijksinschrijving is niet gevonden, trad zij in het huwelijk met Bartholomaeus (Mevis) Crans uit Schinnen. Hun eerste kind werd te Nuth gedoopt op 15 mei 1710. Het paar woonde in het gehucht Nierhoven te Nuth, waarschijnlijk in het ouderlijk huis met moeder Catharina Beckers. Het feit dat Cecilia van Hartsleben de familienaam van haar vader bleef houden en niet die van haar moeder (Beckers) bewijst te meer dat zij door haar vader erkenning als zijn (bastaard)dochter genoot. Haar vader jonker Joost bedacht haar niet in zijn testament. Hij benoemde zijn zus Cecilia van Sussekern geborene Van Hartzleben, tante van zijn

Geneagram Van Hartzleben

bastaarddochter Cecilia, tot zijn belangrijkste erfgenaam. Tante Cecilia bedacht haar nicht echter wel. Op 26 februari 1728 schonk zij *uyt particuliere ende besondere redenen haer daer toe moverende* aan Mevis Crans en zijn vrouw Cecilia Hartzleben en hun nakomelingen een kapitaal van 87 pattacons ten laste van Herman Teschers te Geleen. Bovendien zou het paar na het overlijden van Helena Longeville, wonende tot Valkenburg, nog een kapitaal van 40 pattacons eveneens ten laste van Herman Teschers, ontvangen.⁵² Mevis Crans en Cecilia van Hartzleben kregen zeven kinderen. Slechts van twee dochters zijn nazaten bekend. Zie hierna de nazaten van Cecilia van Hartzleben.

Van Blitterswijck genoemd Passart

Jonker Hendrick van Hartzleben was legerofficier in Staatse dienst. Zijn echtgenote was een dochter van jonker Hendrick van Blitterswijck gen. Passart en Cecilia van Eynatten. Zij waren bezitters en bewoners van het adellijk goed Passart-Nieuwenhagen gelegen in de hoofdbank Heerlen nabij Hoensbroek [niet te verwarren met het dorp Nieuwenhagen, dat eveneens ressorteerde onder de hoofdbank Heerlen]. Sedert 6 mei 1616 waren zij door ruiling van onroerend goed eveneens de bezitters van het adellijk goed De Dael te Nuth.⁵³

Jonker Hendrick van Blitterswijck gen. Passart was wederom een zoon van jonker Johan van Blitterswijck gen. Passart en Anna van Nassau gen. Merwe, en een kleinzoon van jonker Goswinus van Blitterswijck gen. Passart en Catharina van Werst.

Jonker Hendrick van Blitterswijck gen. Passart was leenhouder van het Keurkeulse stokkleen de hof Overst-Voerendaal, gelegen tussen Kunrade en Winthagen. Na zijn overlijden werd op 26 aug. 1653 zijn schoonzoon kapitein Hendrick van Hartzleben met het goed beleend. De nieuwe leenhouder was tijdens de leenverheffing afwezig en liet zich vervangen door jonker Willem van Hillensberg, die namens hem, met toestemming van zijn zwagers jonker Willem van Blitterswijck gen. Passart en jonker Hans Hendrick van Strijthagen, de leened aflegde. Zij waren de gezamenlijke erfgenamen van hun vader en schoonvader wijlen jonker Hendrick van Blitterswijck gen. Passart tot Nieuwenhagen.⁵⁴

Een beschrijving en genealogie van de adellijke familie Van Blitterswijck gen. Passart gaat de omvang van dit artikel ver te boven en is gereserveerd voor een volgend nummer.

De afstamming van graaf Jan IV van Nassau

Het is aan de Haagse genealoog DR. A.W.E. DEK (1924-1998) te danken dat wij breed genealogisch geïnformeerd zijn over het vorstenhuis Van Nassau inclusief de verschillende bastaardtakken.⁵⁵ De eerste vijf generaties van navolgende afstammingsreeks zijn dan ook grotendeels gebaseerd op zijn werk.⁵⁶ Cecilia van Hartzleben, zelf een bastaarddochter, stamt af van jonker Jan van Nassau, kastelein van Heusden, bastaardzoon van graaf Jan IV (1410-1475), graaf van Nassau, Vianden, etc. Jonker Jan was de stichter van de zo genoemde bastaardtak Nassau-Van Merwe. Zijn

vader graaf Jan IV van Nassau-Dietz was de overgrootvader van Willem van Oranje.

Jan IV van Nassau-Dietz was een zoon van Engelbert I van Nassau en Johanna van Polanen, dochter van Jan III van Polanen en Odilia van Salm, dochter van Johan IV van Salm en Philippa van Valkenburg, dochter van Jan I van Valkenburg, die weer een zoon was van Walram de Rossige van Valkenburg.⁵⁷

Cecilia van Hartzleben en met haar vele Zuid-Limburgers stammen alleen al langs deze lijn aantoonbaar uit tal van vorstelijke families, waaronder de hertogen van Brabant, de hertogen van Limburg, de heren van Valkenburg, en mede langs andere lijnen vele keren van de Karolingers. Ook dat is voor een volgend artikel.

I. **Jan IV graaf van Nassau**, geb. 1 aug. 1410, graaf van Vianden en half Dietz, heer van Lek en Breda, drossaard van Brabant, kastelein van Heusden, etc., overl. Dillenburg 3 febr. 1475, begr. Breda, tr. 7 febr. 1440 Maria, gravin van Loon, geb. 1424, overl. 20 april 1502, begr. Breda, dochter van Jan II van Loon, heer van Heinsberg, en Anna, gravin van Solms. Uit een relatie met **Aleid van Loemel**:

II. **Jan van Nassau**, kastelein van Heusden, overl. 29 nov. 1506, tr. (huw. voorw. Loon op Zand 7 nov. 1470) **Adriana van Haastrecht**, overl. 8 okt. 1512, dochter van Paulus van Haastrecht, heer van Loon op Zand, Tilburg Goirle en Drunen, en Catharina van Naaldwijk.

III. **Hendrik van Nassau**, jonker van Nassau, student te Leuven 1496 en Orleans 1502, schepen van Breda 1513, keurmeester van de Wijn 1514 en deken van het Vleeshouwersambacht 1515, tr. **Catharina van Merwen**.

IV. **Hendrik van Nassau**, jonker van Nassau *die men heyt Merwe*, geb. 1514, drost van Wuustwezel 1540-1546, schout van Roosendaal 1553-1557, kolonel van een regiment ruiters, sneuvelde bij Grevelingen 15 juli 1558, tr. 1534 of 1535 **Johanna van Bergen**, geb. tussen 1515 en 1518, testeerde te Delft 26 maart 1602, begr. ald. in de Engelse kerk 1607, bastaarddochter van jonker Philips van Bergen-Glymes, heer van Walhain.

V. **Anna van Nassau gen. Merwe**, ged. Roosendaal febr. 1540, erfde in 1607 van haar moeder haar meubels en een losrente van 100 gulden op de grond van de heerlijkheid Halsteren,⁵⁸ woonde in 1630 te Delft, overl. 1640, begr. in de Franse kerk te 's-Gravenhage,⁵⁹ tr. ca. 1570 (geschat) jonker **Johan van Blitterswijck gen. Passart van Nieuwenhagen**, geb. ca. 1535 (geschat), op 8 sept. 1548 nog minderjarig, op 15 maart 1572 vermeld samen met zijn broer Ulrich, woonde op het goed Passart-Nieuwenhagen onder Heerlen, gegoed te Haesdal onder Meerssen (1591, 1604), stadhouder van het leenhof van Valkenburg (1588),⁶⁰ overl. na 1623, zoon van jonker Goswinus van Blitterswijck gen. Passart en Catharina van Werst.

VI. Jonker **Hendrick van Blitterswijck gen. Passart**, geb. ca. 1575 (geschat), woonde op het Valkenburgse

(Wickrade) leengoed Passart-Nieuwenhagen onder Heerlen welk goed hij op 14 dec. 1619 verhief,⁶¹ leenman van de Keurkeulse Mankamer te Heerlen en leenhouder van de hof Overst-Voerendaal, bezat 3/5 deel in de Schaloenhof te Aalbeek welk deel hij op 6 mei 1616 ruilde voor de hof Den Dael gelegen onder Nuth in de hoofdbank Klimmen alwaar hij zich vestigde, overl. (vermoedelijk kort) vóór 26 aug. 1653, tr. ca. 1605 (geschat), in ieder geval vóór 15 nov. 1606.⁶² **Cecilia van Eynatten**, geb. ca. 1575 (geschat), overl. 3 febr. 1633,⁶³ dochter van jonker Jan van Eynatten, heer tot Nijswiller, en Françoise van Gulpen.⁶⁴

VII. Jonker **Cecilia van Blitterswijk gen. Passart**, geb. ca. 1615 (geschat), overl. tussen 8 juli 1654 en 1 juli 1659, tr. Maastricht (St.-Mart.) 15 juli 1640 {get.: Guilielmus Fabers met zijn echtgenote}⁶⁵ jonker **Hendrick van Hartzleben (Hartsleben, Hertzleben)**, geb. ca. 1610 (geschat), commandant van een compagnie voetknechten in Staatse dienst gelegerd te Maastricht 1642, kapitein, leenhouder van de hoeve Overst-Voerendaal 1653,⁶⁶ verwierf na de dood van zijn schoonvader het huis Oelsbroeck ook genaamd De Dael te Nuth dat hij met zijn gezin bewoonde,⁶⁷ overl. (vermoedelijk kort) vóór 3 sept. 1680.

VIII. Jonker **Joost Ulrich (Judocus Ultricus, Josephus van Hartzleben (de Hartsleber, Hartsleben)**, geb. ca. 1652 (geschat), woonde op het huis De Dael onder Nuth (1685) alwaar hij overleed, bleef ongehuwd, testeerde 23 jan. 1722, overl. Nuth 31 jan. 1722, hij onderhield kortere of langere tijd een buitenechtelijke relatie met: **Catharina Beckers**, geb. ca. 1645 (geschat), bezat een eigen huis, hof en landerijen te Nierhoven, overl. Nuth 18 febr. 1718 (ingeschreven als Catharina Helgers vidua Joannis Odekerken), vermoedelijk dochter van Petrus Beckers alias Helgers en Helena Proosten.

Nazaten van Cecilia van Hartzleben

Uiteraard stammen naast Emily Bremers en haar familie van vaderszijde veel meer mensen af van Cecilia van Hartzleben. Zie het geneagram Van Hartzleben. Het samenstellen van een overzicht van alle afstammelingen (voor zover dat in de praktijk al mogelijk zou zijn) is vrijwel ondoenlijk. Het betreft honderden vermoedelijk duizenden nazaten. Een aantal is echter bekend. Het valt daarbij op dat er relatief veel personen onder zijn met genealogische en historische belangstelling en slechts enkele min of meer bekende Limburgers.⁶⁸ Ter illustratie volgt een kleine selectie van haar nazaten (zie ook het geneagram).

Het gezin Maas-Bemelmans omstreeks 1915. Staande van links naar rechts Maria Josephina (Fien) Maas (1885-1949), gehuwd met Sjef Dieteren en de moeder van pater Remigius Dieteren; Maria Gertruid (Truuke) Maas (1883-1965) gehuwd met Sjo Plantaz; Pieter Joseph (Pieke) Maas (1890-1955) gehuwd met Helena Hausmans, grootouders van de numismaat Piet Coumans; Maria Catharina (Trina) Maas (1878-1953) gehuwd met Willem Meijers; Maria Josepha (Maria) Maas (1880-1944), bleef ongehuwd. Zittend hun ouders Pieter Joseph Maas (1851-1918) en Maria Ida Bemelmans (1847-1922).

Voormalig lid van de Tweede Kamer Mieke Andela-Baur (links) en Lieske Quaedflieg-Baur bij hun broer Arn Baur (midden) in Canada.

Mieke Andela-Baur OON (Nieuwenhagen 1923), voormalig politicus voor de KVP en het CDA, voormalig lid van de Provinciale Staten van Friesland en de Tweede Kamer der Staten-Generaal, met een bijzondere belangstelling voor cultuur (Friese taal, minderheden), gehandicaptenbeleid, volksgezondheid en onderwijs. Zij is een tante (zus van de moeder) van **May Quadflieg** (Nieuwenhagen 1925), onderwijzer en schooldirecteur, publiceerde genealogische studies in boekvorm (Quaedvlieg, Baur en Châtelin)⁶⁹ en onder meer in dit tijdschrift.

Dr. Steve Austen (Heerlen 1944),⁷⁰ bedrijfseconoom, cultuurondernemer en journalist;

Dr. Pierre Bakkes RON (Montfort 1941), neerlandicus, voormalig streektaalfunctionaris van de provincie Limburg en erelid van Veldeke, en zijn zus **Miet Puts-Bakkes** (Montfort 1940), penningmeester van de Heemkundekring Het Land van Thorn 2001-2013, vrijwilligster van het RHIDOC (Regionaal Historisch Informatie- en Documentatiecentrum) van de gemeente Maasgouw;

Piet Coumans (Munstergeleen 1951), onderwijzer, numismaat, medewerker van het Instituut voor Genealogie en Streekgeschiedenis. Zijn moeder Leonie Maas is een rechte nicht van **pater dr. Remigius Dieteren ofm RON** (1915-1995), in 1949 oprichter van het Sociaal Historisch Centrum te Maastricht.

Bèr Gulikers (1910-1995), boekhouder, belastingconsulent en kerkmeester, had als hobby genealogie. Hij schreef verdienstelijke stambomen over de familie Gulikers uit Itteren en Geulle en de pachtersfamilie Damoiseaux uit Oud-Valkenburg (voordien uit Bolland), die hij beide in boekvorm en in eigen beheer uitgaf.⁷³ Bèr Gulikers was de oudste broer van **Harie Gulikers** (1915-1999), in zijn leven priester en pastoor-deken in Meerssen. **Jo Gulikers** (Bunde 1944), een neef (oomzegger), was gemeentesecretaris van Gulpen later Gulpen-Wittem. Hij werd bij zijn afscheid in 2002 ereburger van die gemeente. Hun afstamming van Cecilia van Hartzleben gaat over de familie Steins.

Huub Keulen (1944-2006), welzijnswerker, lokale geschiedschrijver met een bijzondere belangstelling voor zijn geboortedorp Aalbeek, redactielid van Kwartaal-Magazine Geulrand en van de jaarboeken

van de Historische en Heemkundige Studies in en rond het Geuldal;

Kim Savelsbergh (Kerkrade 1977), opera- en concertzangeres, is een dochter van **Paul Savelsbergh RON** (Heerlen 1942), politicus voor de KVP en het CDA, lid van de Provinciale Staten van Limburg 1991-2003. Zijn broer was **Huub Savelsbergh RON** (1932-2012), zeker lokaal bekende politicus voor de KVP en het CDA, wethouder van de gemeente Heerlen 1975-1999 en drager van de Zilveren Erepenninng van die stad.

Jan Diederer (Oud-Valkenburg 1936), journalist bij Het Land van Valkenburg 1962-1967, Het Limburgs Dagblad 1967-1996, schrijver, componist en zanger van liedjes in het Valkenburgs dialect; schrijver en uitgever van vier genealogische werken over de familie Diederer (Dieteren) en lokale historische werken.⁷¹ Jan Diederer is een broer van **Els Laheij-Diederer** lid ON (Valkenburg 1946), dichteres en schrijfster in het Valkenburgs dialect, webheerster en secretaresse van de kring van Valkenburg van Veldeke. Jan Diederer is eveneens een broer van minstreel en troubadour Walram-Gozewijn **Bert Diederer** (Valkenburg 1948).⁷² **Ruud Straatman** (Valkenburg 1962), hoofd Collectie en Uitgeverij en hoofd Onderzoek en

Bruidsfoto van Peter Joannes Hubertus (Piet) Mooren (1884-1963) en Maria van Ophoven (1885-1977). Zij trouwden op 9 maart 1908 te Montfort en zijn grootouders van Pierre Bakkes en Miet Puts-Bakkes. Piet Mooren is een nazaat van Cecilia van Hartzleben.

Het echtpaar Pieter Josephus Steins en Maria Catharina Paulina Beuken, overgrootouders van Ruud Straatman en grootouders van Jan, Els en Bert Diedereren.

Inlichtingen van het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag is een neef (oomzegger) van de journalist Jan Diedereren.

Al deze nazaten hebben belangstelling voor cultuur en geschiedenis. Zouden erfelijkheid en DNA daarin dan toch een belangrijke rol spelen?⁷⁴

Twee generaties nazaten van Cecilia van Hartzleben

I. **Cecilia de Hartsleber** (van Hartzleben), ged. Nuth 17 febr. 1682, overl. Nierhoven par. Nuth 16 april 1735, tr. vóór 15 mei 1710 **Bartholomaeus** (Mevis) **Crans**, ged. Schinnen 6 maart 1685, woonde te Nierhoven onder Nuth, overl. ald. 17 april 1744, zoon van Joannes Crans en Gertrudis Rameckers; hij hertr. Gertrudis Eggen.

Uit het huwelijk Crans-Van Hartzleben:

1. Gertrudis Crans, ged. Nuth 15 mei 1710 {get.: Joannes Crants, Judith Limpens}, volgt II-1.
2. Catharina Crans, ged. Nuth 8 jan. 1712 {get.: Augustinus Hausteder namens Petrus Kurffers, Gertrudis Fabritius}.
3. Joannes Crans, ged. Nuth 14 nov. 1713 {get.: Guilhelmus Scheepers namens Alexander Celissen, Maria Crans}, tweeling met navolgende.
4. Helena Crans, ged. Nuth 14 nov. 1713 {get.: Guilhelmus Scheepers namens Augustinus Hausteder, Gertrudis Zelissen}, tweeling met voorgaande.
5. Maria Catharina Crans, ged. Nuth 18 okt. 1715 {get.: Wilhelmus Scheepers namens Josephus Helders, Gertrudis Crans namens Gertrudis Rameckers grootmoeder van het kind}, volgt II-2.
6. Sophia Crans, ged. Nuth 9 nov. 1718 {get.: Joannes Offermans, Sophia Stassen}.
7. Sibilla Crans, ged. Nuth 13 jan. 1722 {get.: Servatius Offermans, Gertrudis Crans}.

II-1. **Gertrudis Crans** (Maria Gertrudis Krans), ged. Nuth 15 mei 1710, overl. Hunnecum par. Nuth 25 juni 1754, tr. Nuth 9 april 1736 {get.: Theodorus Bemelmans, Jacobus Rameckers} **Matthaeus** (Mathias) **Bemelmans**, ged. Nuth 16 jan. 1707, woonde te Hunnecum, overl. ald. par. Nuth 24 maart 1787, begr.

Nuth 26 maart 1787, zoon van Arnoldus Bemelmans en Catharina Plumeckers. Hij Nuth 21 okt. 1754 Gertrudis Knoren, overl. Hunnecum par. Nuth 26 juli 1772, begr. Nuth 28 juli 1772.

Uit het huwelijk Bemelmans - Crans:

1. Catharina Bemelmans, ged. Nuth 10 maart 1738 {get.: Catharina Plumeckers [geen peter vermeld]}.
2. Bartholomeus Bemelmans, geb. Hunnecum, ged. Nuth 15 aug. 1740 {get.: Godefridus Vleeschheuwens namens Theodorus Bemelmans, Gertrudis Eggen}, overl. Nierhoven par. Nuth 27 juli 1795, tr. Schinnen 2 okt. 1784 met een losbrief van de pastoor van Nuth {get.: Joannes Matthaeus Bemelmans uit Hunnecum, Anna Christina Stijffs uit Thull} **Joanna Maria Dormans**, geb. Thull, ged. Schinnen 24 okt. 1752, overl. Vaesrade 19 jan. 1820, dochter van Petrus Dormans en Christina Bruls.⁷⁵ Zij hertr. Schinnen 6 april 1796 Jacobus Debie (Debije) uit Breijdenrade, wedr. van Maria Catharina Rameckers.
3. Arnoldus Bemelmans, ged. Nuth 26 april 1743 {get.: Joannes Drimmen, Maria Crins namens Maria Bemelmans}, landbouwer-grondeigenaar, overl. Geleen (in haar huis achter de kerk) 2 aug. 1816, tr. Geleen 26 okt. 1773 {get.: Jen Catrin Selis, Jen Catrin Ronden} **Maria Elisabetha Zelis** (Seles, Selis), ged. Geleen 25 dec. 1745, overl. Geleen (dorp) 3 nov. 1818, dochter van Mathias Zelis en Elisabetha Houben. Een nazaat is May Quaedflieg (zie geneagram).
4. Cecilia Bemelmans, ged. Nuth 11 maart 1745 {get.: Leonardus Vroemen, Catharina Keulen}.
5. Joannes (Jan) Bemelmans, geb. Hunnecum, ged. Nuth 12 maart 1747 {get.: Jacobus Cremers, Gertrudis Bemelmans}, landbouwer te Hunnecum, overl. ald. gem. Nuth 31 maart 1823, tr. Nuth 4 nov. 1772 {get.: Bartholomeus Bemelmans, Elisabetha Kleintjens, Gerardus Goossens} **Maria Gertrudis Brandts**, geb. Kathagen (molen), ged. Nuth 31 jan. 1748, overl. Hunnecum par. Nuth 2 dec. 1797, begr. ald. 4 dec. 1797, dochter van Casparus Brandts, molenaar op de molen van Kathagen, en Maria Vromen. Nazaten zijn Ruud Straatman, Jan Diedereren, Els Diedereren, Bert Diedereren, Bèr Gulikers, Harie Gulikers, Jo Gulikers, Piet Coumans en pater Remigius Dieteren (zie geneagram).
6. Maria Catharina Bemelmans, geb. Hunnecum, ged. Nuth 26 maart 1749 {get.: Theodorus Bemelmans, Elisabeth Douven}, overl. Vaesrade 10 juli 1807, tr. Nuth 1 okt. 1775 {get.: Joannes Mannens, Bartholomaeus Bemelmans} **Joannes Mannens**, geb. Vaesrade, ged. Nuth 24 dec. 1747, landbouwer, maire [= burgemeester] van de gemeente Vaesrade (1809)-1813, overl. ald. 18 april 1818, zoon van Thomas Mannens, landbouwer-grondeigenaar, en Joanna Maria Cremers. Nazaten zijn Pierre Bakkes en Miet Puts-Bakkes (zie geneagram).
7. Leonardus Bemelmans, geb. Hunnecum, ged. Nuth 26 okt. 1751 {get.: Leonardus Keulen, Gertrudis Krans matertera proles [= tante van moederszijde van het kind]}, ongehuwd, overl. Vaesrade par. Nuth 28 jan. 1789, begr. Nuth 30 jan. 1789.

II-2. **Maria Catharina Crans** (Krans), ged. Nuth 18 okt. 1715, overl. Grijzegrubben par. Nuth 28 febr. 1743, tr. Nuth 7 april 1739 **Joannes Drimmen** (Drummen), ged. Nuth 30 maart 1716, zoon van Joannes Drummen en Anna Hautvast; hij hertr. Sittard in het klooster der predikheren 4 juni 1743 (ingeschreven Nuth) Anna Elisabeth Hermens.

Uit het huwelijk Drummen - Crans:

1. Anna Maria Drimmen (Drummen), ged. Nuth 25 febr. 1740 {get.: Mevis Crans, Anna Hautvast}, overl. jong vóór 10 maart 1744.
2. Bartholomaeus Drimmen (Drummen), ged. Nuth 21 mei 1741 {get.: Henricus Drimmen, Gertrudis Eggen}, landbouwer-grondeigenaar, ophelder van 4,5 bunder land ressorterende onder het laathof van Berg te Nuth (1765), burgemeester van Nuth beëdigd 25 juni 1787, adjoint municipal van Nuth (1796-1800), overl. ald. (dorp) 21 nov. 1816, tr. Nuth 24 okt. 1762 {get.: Bartholomaeus Bemelmans, Petrus Curfs} **Maria Catharina Cörffs** (Curfs), ged. Nuth 19 okt. 1736, overl. ald. (dorp) 15 febr. 1815, dochter van Joannes Curfs en Anna Linden. Nazaten zijn Steve Austen, Huub en Paul Savelsbergh, Kim Savelsbergh en Emily Bremers (zie geneagram).

Hoe is het Emily Bremers verder vergaan? Wel, de mediahype is al jaren voorbij. Zij trouwde op 8 november 2002 te Voorschoten met jonkheer Rhoderick van der Wyck met wie zij twee kinderen heeft. Zo worden Emily en haar kinderen toch nog in het Rode Boekje⁷⁶ opgenomen.⁷⁷ Haar kinderen zijn van adel. Zij hebben niet alleen adellijke voorouders van vaderszijde, maar ook van Bremerszijde, zoals in dit artikel is te lezen.

Noten

1. IRÈNE DIEPENDAAL, *Emily! De Koninklijke verloving die niet doorging*, Het Spinhuis Amsterdam 1999.
2. J.P.D. VAN BANNING, *Het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Irene*, Zaltbommel 1964; idem, *Het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix*, Zaltbommel 1966; idem, *Het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet*, Zaltbommel 1967; idem, *Het huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Christina*, Zaltbommel 1975.
3. Zie voor een overzicht het speciale nummer verschenen naar aanleiding van het huwelijk tussen Carlos prins de Bourbon de Parme (de oudste zoon van prinses Irene) en Anne Marie Gualthérie van Weezel, *De Nederlandsche Leeuw* 127 (2010) 89, noot 2.
4. A.E.M. LANDHEER-ROELANTS, C.E.G. TEN HOUTE DE LANGE, De voorouders van Marilène van den Broek, in: *De Nederlandsche Leeuw* 115 (1998), 73-80.
5. FUNS PATELSKI, MARIE-ANNE VAN DER CRUIJS, *Limburgse Verwantschappen. Bijzondere familierelaties gebaseerd op de kwartierstaat Van der Cruijs-Gilissen*, Gronsveld, Rotterdam 2012, 70-73.
6. H.C.E.M. ROTTIER, Kwartierstaat Rottier-De Kerff, in: *Kwartierstatenboek XIII*, Delft 1996, 463-504.
7. RHCL, doop-, trouw- en overlijdensregisters van Nuth, inv.nr. 98-4, op datum. Ook raadpleegbaar op de website van de Mormonen: <https://familysearch.org> via de portaalsite www.zoekakten.nl (voorheen www.genver.nl).
8. Reijckheyt Heerlen, archief van de r.-k. parochie St.-Bavo te Nuth 1598-1975, inv.nr. 28.
9. Jos HABETS vermeldde als overlijdensdatum 31 januari 1721 [moet zijn 1722] en meende mogelijk hierdoor dat er sprake was van twee broers. Dit is onjuist. Jos. HABETS, De voormalige Heerlijkheid Nuth, in: *Publications SHAL* 17 (1880), 99.
10. RHCL, NA inv.nr. 1379, notaris C. Demelinne, Maastricht, minuutakte d.d. 20 april 1672.
11. Ibidem, inv.nr. 1456b.1, notaris N. Bemelmans, Maastricht, minuutakte d.d. 21 mei 1669.
12. Ibidem, inv.nr. 1538a.3, notaris H.M. Schaepe, Maastricht, minuutakte d.d. 12 juli 1685.
13. Ibidem, inv.nr. 1167b, notaris J.W. de Bombaije, Maastricht, minuutakte d.d. 8 juli 1642.
14. Ibidem, inv.nr. 1203, notaris H. Goffin, Maastricht, minuutakte d.d. 20 nov. 1642. Met vriendelijke dank aan collega Jan H. Hanssen uit Baarlo die mij over deze en andere akten uit het Maastrichtse notariaat informeerde.
15. RHCL, DTB Maastricht, parochie H.Martinus, inv.nr. 109, blz. 11, 19 jan. 1644, inschrijving overlijden van *Cecilia Elisabetha Hertsleber*.
16. J. BELONJE, Genealogische en heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Limburg, Maastricht 1961, in: *Publications SHAL* 96-97 (1960-1961), 198.
17. E. VAN NISPEN TOT SEVENAER, Maastrichtsche grafsteenen, in: *Publications SHAL* 77 (1941), 276.
18. De hof Overst-Voerendaal was van oudsher een leengoed van de bisschop van Keulen en werd verheven voor de Keurkeulse Mankamer te Heerlen.
19. RHCL, LvO inv.nr. 6418, archief Keurkeulse Mankamer te Heerlen, gichtregister 1644-1686, d.d. 8 juli 1654.
20. Ibidem, inv.nr. 1755, gichtregister van de schepenbank Nuth, 201.
21. Ibidem, 243v.
22. Ibidem, inv.nr. 4004, transportregister van het leenhof van Staats Valkenburg, 344.
23. Ibidem, inv.nr. 6419, Keurkeulse Mankamer te Heerlen, gichtregister 1668-1674, d.d. 22 april 1670. Ibidem, inv.nr. 4004, 349.
24. Ibidem, inv.nr. 6409, leenregister van de Keurkeulse Mankamer te Heerlen, 73.
25. RHCL, NA inv.nr. 1278, notaris Veestraten, Maastricht, minuutakte d.d. 8 dec. 1689.
26. BELONJE, *Gedenkwaardigheden*, 198 sub 38.
27. RHCL, NA inv.nr. 1431, notaris H. van der Stam, minuutakte d.d. 20 april 1665.
28. Ibidem, inv.nr. 1328, notaris P. De Marres, minuutakte d.d. 4 en 5 dec. 1668.
29. Ibidem inv.nr. 1508, notaris Chr. Brouwers, minuutakte d.d. 10 febr. 1679.
30. Ibidem, inv.nr. 1308, notaris J. Aussems, minuutakte d.d. 10 mei 1665 en inv.nr. 1488, notaris J. Corstius, minuutakte d.d. 31 jan. 1676 e.a..
31. Ibidem, inv.nr. 1413, notaris P. Van Millen minuutakte d.d. 27 april 1668.
32. Ibidem, inv.nr. 1286, notaris A. Vrancken, minuutakte d.d. 2 aug. 1668 en inv.nr. 1269, notaris H. Munix, minuutakte d.d. 22 dec. 1668.

33. Ibidem, inv.nr. 1489, notaris J. Corstius.
34. De informatie over de familie Van Kessel is verstrekt door collega Jan Hanssen uit Baarlo.
35. HERBERT M. SCHLEICHER, *Ernst von Oidtman und seine genealogisch-heraldische Sammlung in der Universitäts-Bibliothek zu Köln*, Köln 1994, Band 5, Mappe 372, Elmpt, 194.
36. RHCL, NA inv.nr. 1396, notaris J. Roumans, Maastricht, minuutakte d.d. 9 april 1675, naar informatie verstrekt door Jan Hanssen uit Baarlo.
37. RHCL, Archief van de hoge leenzaal van de proostdij van Sint-Servaas te Maastricht, inv.nr. 30, gichtregister 1684-1734, 56.
38. Ibidem, 55.
39. RHCL, LvO inv.nr. 1756, schepensbank Nuth, gichtregister 1691-1707, 107.
40. RHCL, Archief van de hoge leenzaal van de proostdij van Sint-Servaas te Maastricht, inv.nr. 30, gichtregister 1684-1734, 55.
41. Haar kwartierstaat is opgenomen in: SCHLEICHER, *Oidtman, Elmpt*, 203 met als bronvermelding: Ahnentafel unter Archivalien zu Burgau, 1878. Jos. Habets schreef dat zij een dochter was uit het huwelijk Sussekern-Van Hartzleben. Dat is onjuist. Cecilia Elisabeth van Hartzleben was haar stiefmoeder. HABETS, *Nuth*, 98.
42. SCHLEICHER, *Oidtman, Elmpt*.
43. Ibidem.
44. Zie over kasteel Dammerscheid en haar bewoners: FRANS M. GERARDS, Het verdwenen kasteel Dammerscheid in Voerendaal, in: *Het Land van Herle* 62 (2012), 79-92.
45. Rijkshof Heerlen, schepensbank Heerlen, criminele rollen d.d. 13 nov. 1684, e.v.
46. AD. WELTERS, *Uit Valkenburgs Verleden*, Valkenburg 1968, 127.
47. De lokale naam voor het gehucht Nierhoven is Nirven of Nirve. Deze laatste vorm werd ook meermaals gebruikt in de doop-, trouw- en begrafenisregisters van Nuth.
48. RHCL, LvO inv.nr. 1756, gichtregister schepensbank Nuth 1691-1707, 77v.
49. Ibidem, inv.nr. 1757, gichtregister schepensbank Nuth 1708-1731, 1.
50. Ibidem, 1-2.
51. Ibidem, inv.nr. 7082, gichtregister hoofdbank Klimmen, 31v.
52. Ibidem, inv.nr. 1317, gichtregister schepensbank Geleen 1726-1734, 233.
53. Ibidem, inv.nr. 7082, gichtregister hoofdbank Klimmen 1616-1623, 86.
54. Ibidem, inv.nr. 6409, leenregister Keurkeulse Mankamer te Heerlen, 73.
55. H.H.W. VAN EIJK, In memoriam Dr. A.W.E. Dek, in: *Gens Nostra* 53 (1998), 558-559.
56. A.W.E. DEK, *Genealogie van het vorstehuis Nassau*, Zaltbommel 1970, 69-70, 132-136.
57. VIC HAMERS, ROB DIX, ZENO DEURVORST, *Afstammingsreeksen van de hertogen van Brabant*, Woerden 2006. NGV publicatie nr.3.
58. A.W.E. DEK, Bastaarden van Nassau, in: *Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie* 11 (1957), 77.
59. Ibidem, 4 (1950), 91.
60. RHCL, LvO inv.nr. 748, leenhof Valkenburg 1568-1598, 90.
61. HABETS, De leenen van Valkenburg, in: *Publications SHAL* 22 (1885), 196.
62. RHCL, LvO inv.nr. 7313, hoofdbank Meerssen, gichtregister 1604-1625, 105.
63. Haar overlijden staat vermeld in het necrologium tevens calendarium van de adellijke abdij van de O.L. Vrouwe Munster te Roermond: *obijt Sicilia de Eijnmatten dicta Passart, mater Anne Passart nostre commonialis, anno 1663* [3 febr.]. J.B. SIVRÉ, Het necrologium der adellijke abdij van O.L.Vr. Munster te Roermond, in: *Publications SHAL* 13 (1876), 186. Zonder bronvermelding overgenomen door: ED. ROSENKRANTZ, Bijdrage tot de geschiedenis der Graven van Kessel, in: *De Maasgouw* 21 (1899), 88.
64. ALBERT VAN WERSCH, *Van Wersch 800 jaar, een historisch-genealogisch verslag van een Zuid-Limburgs geslacht*, Alphen aan de Rijn 1992, 119-126.
65. J. BELONJE, *Gedenkwaardigheden*, 198, sub 38.
66. De hof Overst-Voerendaal was van oudsher een leengoed van de bisschop van Keulen en werd verheven voor de Keurkeulse Mankamer te Heerlen.
67. Het adellijk huis Oelsbroeck ook genaamd De Dael met vijvers, landerijen en beemden te Nuth vormde van oudsher een grootleen van het leenhof van de Proostdij van Sint-Servaas te Maastricht.
68. Schrijver dezes heeft inmiddels genealogisch onderzoek verricht naar de voorouders van ruim 500 min of meer bekende personen met Limburgse voorouders. Dit levert soms verrassende verwantschappen op. Echter, vrijwel niemand van hen stamt van Cecilia van Hartzleben. Zie: PATELSKI, *Limburgse Verwantschappen*.
69. MAY QUAEFLIEG, *Tussje Krismes en Sint Berb. De voorouders en nakomelingen van Andrees Quaetveleig en Lena Sauren van Palemig*, Landgraaf 1998 (in eigen beheer); Ibidem, *En d'r Boer heë boeëret wieër . . . of de voorouders en nakomelingen van Wilhelm Baur en Trineke Zengen van Nieuwenhagen*, Landgraaf 2002; Ibidem, *Geschiedenis van de familie Chatelin*, Landgraaf 2009.
70. Zie voorts: www.steveausten.nl/biografie/
71. JAN DIEDEREN, *1600-2000 Diedereren van Puth*, vier delen: Valkenburg aan de Geul 1993 (eerste deel), Valkenburg 2005 (laatste deel).
72. Zou hij weten dat hij een nazaat is van Walram de Rosse, heer van Valkenburg?
73. BÈR GULIKERS, *Gulikers 1543-1983. De Iiterense tak van de stamboom, ontsproten in Bunde*, [Maastricht] 1983. Ibidem, *Familiekroniek Damoiseau*, [Maastricht] 1985.
74. FRANS VERSTAPPEN, *De evolutie naar gezondheid. Van oerknal tot obesitas*, [Hilversum] 2014.
75. Vergelijk met: J.A.M.A. DORMANS, *Het geslacht Dormans*, Den Dolder 1994, 62. Eerder in: *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie* 20 (1992), 47. De twee huwelijken van Joanna Maria Dormans staan in deze genealogieën niet vermeld.
76. Het Rode Boekje is de populaire benaming van het Nederland's Adelsboek, waarin de genealogieën van de Nederlandse adellijke geslachten zijn terug te vinden. Het geslacht Van der Wyck is laatstelijk opgenomen in jaargang 78 (1987), 385-403. In de komende uitgave zal dat waarschijnlijk opnieuw het geval zijn, dan uiteraard ook met Emily Bremers en haar kinderen.
77. <http://royalehuwelijken.blogspot.nl/2013/11/rhodericken-emily-8-en-9-november-2002.html>, geraadpleegd 22 aug. 2014.

ARNO J.
COOPMANS,
JAN H.
HANSEN,
BERT J.
VAN LAER

Het Kranenbreukershuis te Tegelen en zijn bewoners

Rond 1800 was Tegelen nog een klein dorp met een sterk groeiende bevolking dat behoorde bij het vroegere hertogdom Gulik en sinds de Vrede van Utrecht in 1713 deel uitmaakte van Pruisen. Het benedendeel van het wapen van de vroegere gemeente Tegelen laat duidelijk de historische verbondenheid van dit Maasdorp met Gulik zien (in goud een leeuw van sabel, getongd en genageld van keel). Na de Franse tijd ging Tegelen, na wederom een korte Pruisische periode van 1815-1817, naar het koninkrijk der Nederlanden.¹ Met onderbrekingen tussen 1830-1839 (Belgisch) en 1944-1945 (Duits) bleef Tegelen sindsdien Nederlands. In 2001 werd Tegelen en Steyl een deel van de gemeente Venlo. Einde 18e eeuw was de bevolking vooral agrarisch georiënteerd, maar gezien de overvloedige beschikbaarheid van rivierklei, waren er vele potten-, pannen- en steenbakkerijen. In 1771 had Tegelen 511 inwoners, in 1812 waren dat er 816 en in 1859 een verdubbeling naar 1644 en vervolgens zelfs 5135 inwoners rond 1900. In de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel (OAT) van 8 maart 1843 staan de families Laumans, Canoy, Kamp, Houba, Gubbels, Engels, Hendrix, Nijssen, Gitmans, Springer en De Rijk als pannen- en / of pottenbakkerij vermeld. Vaak werd deze activiteit gecombineerd met het brouwen van bier, zoals blijkt uit dezelfde OAT waarin de families Kamp, Houba en

Krambruchers als bierbrouwers opgenomen staan.

Het initiatief van de Sectie Genealogie en de Sectie Monumenten van het Koninklijk LGOG om gezamenlijk een excursie te organiseren naar het "Kranenbreukershuis" te Tegelen is de aanleiding om door middel van een genealogisch resumé

een inzicht te geven in de bewoningsgeschiedenis van dit van oorsprong 18e eeuwse monument. In bijna tweehonderdvijftig jaarig bestaan van dit "huis" hebben hier vier families gewoond met drie totaal verschillende bestemmingen en activiteiten:

- Van haar bouw in 1767 tot 1829 als woonhuis annex bedrijfsgebouw met daarin een bierbrouwerij en later eveneens een herberg. Het pand werd gebouwd op voorvaderlijk eigendom door Wendelina Cruysbergh (1732-1776) en haar echtgenoot Paulus Houba (1735-1776). In 1820 had Pieter Mathijs Schlieker

Het Kranenbreukershuis gezien vanuit de toren van de Sint-Martinuskerk anno 2013.

(via zijn echtgenote verwant aan de familie Houba) door aankoop het pand verworven en zette de brouwerij voort tot 1829.

- Van 1829 tot 1877 als woonhuis annex bedrijfsgebouwen met daarin een pottenbakkerij en een herberg. Godefridus Kranenbruckers (1798-1876) kocht het pand in 1829. De bedrijfsgebouwen werden veranderd in een pottenbakkerij annex buizenfabriek. Hij is ook de naamgever van het pand. Na hem werd de pottenbakkerij overgenomen door zijn dochter Agnes (*1832) en haar man Johan Theodorus Gitmans (*1822) die, na verkoop van het pand na 1868, verhuisden naar Kaldenkirchen (D).
- Van 1877 tot 1949 als tabakswaren- en sigarenfabriek nadat het huis en de belendende gebouwen en percelen gekocht waren door de tabaksfabrikant Joachim Hubert Beurskens (1835-1913). Zoon Sjeng (en echtgenote) hebben het bedrijf *Stoom- Tabak- en Sigarenfabriek "De Jager"* tot aan zijn overlijden in 1949 voortgezet.

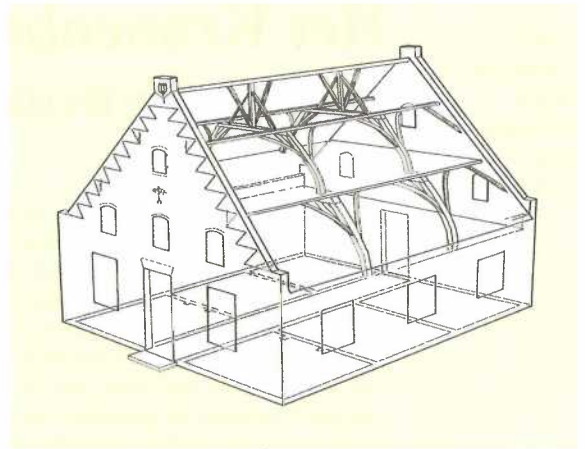
Na 1949 werden de bedrijfsactiviteiten gestaakt en werd dit pand tot eind zestiger jaren van de vorige eeuw voor allerlei kleinschalige activiteiten gebruikt. Vervolgens is het pand leeg komen te staan en ernstig in verval geraakt. Ter voorbereiding van de restauratie werd in 2003 een bouw- en cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd.² In 2013 werd een fraai uitgevoerde restauratie afgerond en zijn in het Kranenbreukershuis uiteindelijk vier woningen ingericht.

De bouwhistorie van het Kranenbreukershuis kent een aantal fasen:

- Een breed en groot éénlaags gebouw (middendeel van de tekening) met daarin een brouwerij, een woonhuis en vrijwel zeker ook een herberg, gebouwd

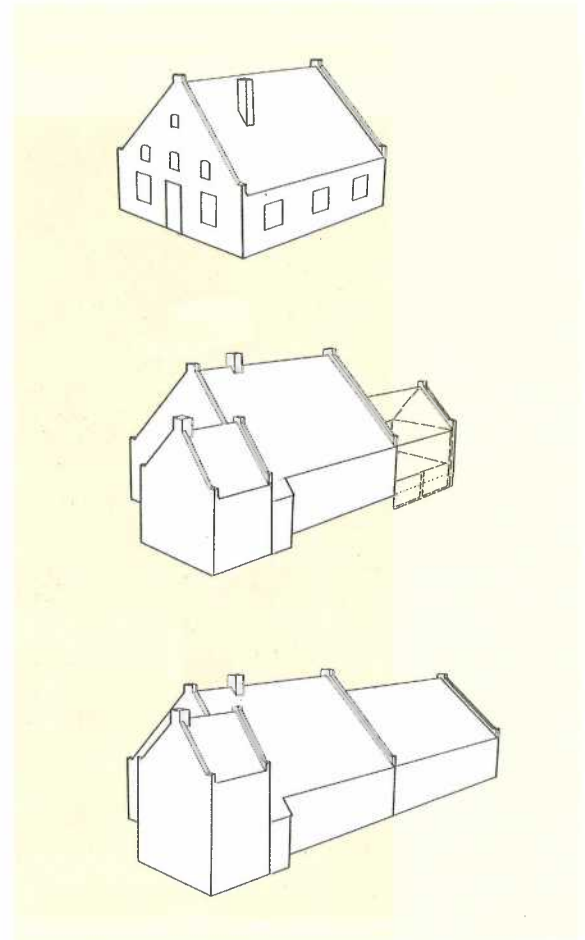
Plattegrond van de bouwfasen van het Kranenbreukershuis (rood = de 1e fase in 1767; oranje = de aanbouw aan de voor- en achterzijde eind 18e eeuw; groen = de uitbreiding van de achterbouw ca 1830 en geel = de verbouwingen begin 20e eeuw).

De reconstructietekeningen zijn van de hand van bouwhistoricus Bart Klück.

in 1767. In buitenmuren van de zolder en vliering bevonden zich luiken wat te maken had met de functie van deze ruimten: opslag van hop en mout voor de bierbrouwerij.

- Een smal éénlaags voorgebouw (onderdeel van de tekening) met daarin een woonkamer en een kleine zolder, gebouwd in het laatste kwart van de 18e eeuw.
- Een achterbouw met souterrain, eveneens gebouwd in het laatste kwart van de 18e eeuw. Hier was in de

oudste fase de brouwerij gevestigd. De achterbouw werd rond 1830 uitgebreid en kreeg de bestemming als pottenbakkerij.

- Eveneens rond 1830 werd het voorgebouw voorzien van een tweede bouwlaag en een bescheiden zolder. Uit de bouwkundige inrichting valt af te leiden dat bewoning de hoofdfunctie van het voorgebouw was.

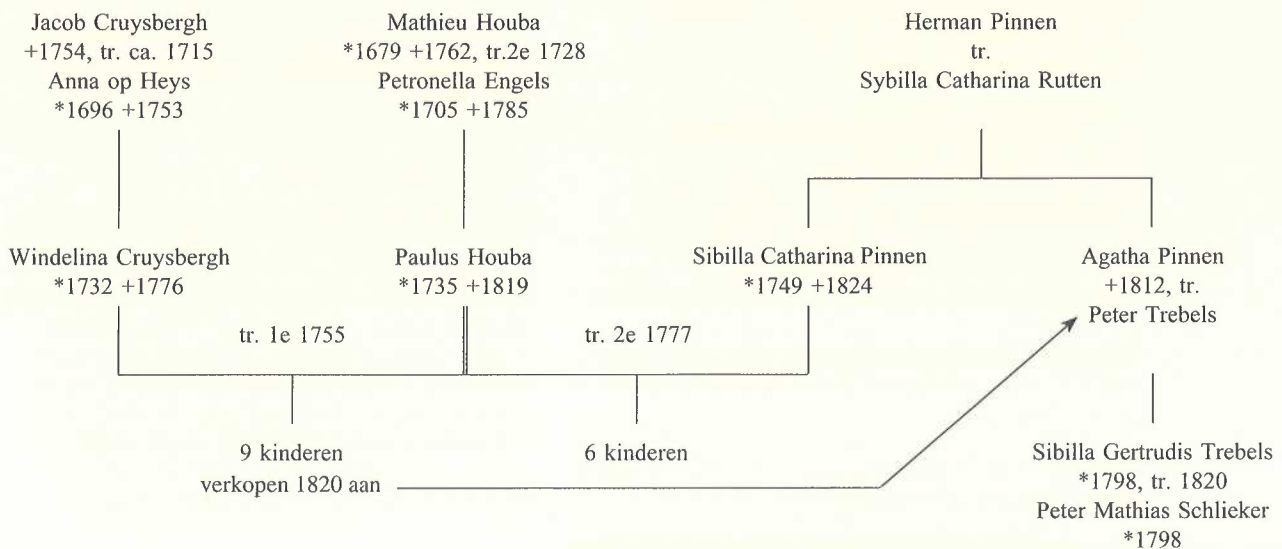
Houba-Cruisbergh en Schlieker

De familie Houba heeft een onmiskenbare invloed gehad op de ontwikkeling van het bedrijfsleven gedurende de 19e eeuw in Tegelen. Uit de in 1979 verschenen genealogie van deze familie in Nederland's Patriciaat³ valt af te leiden dat vijf generaties Houba in die periode in Tegelen als brouwer, jeneverstoker en kuiper actief zijn geweest. De eerste zes generaties kwamen vooral voor in de Belgische Maasgemeente Flémalle, prov. Luik. Verschillende generaties Houba waren koopman en Maasschipper en kwamen zo terecht in Venlo en omgeving en ook in West-Nederland (Dordrecht).

overl. ald. 29 febr. 1824, dochter van Gerardus Leewen en Catharina Hinssen.

Uit dit huwelijk:

1. Franciscus Wilhelmus Kranenbroecker, ged. Bracht 21 april 1793, koopman, overl. Tegelen 5 juli 1872; tr. **Elisabeth Krabben**, geb. Erkelenz (D) circa 1793, overl. Tegelen 27 jan. 1866, dochter van Johannes Krabben en Gertrudis Högen.
2. Catharina Mechtildis Kranebruckers, ged. Bracht 4 mei 1794 (get. Franciscus Leewen, Anna Maria Leewen), dienstmeid 1821, overl. Venlo 28 mei 1865; tr. Venlo 18 dec. 1821 **Jean Pierre van Boven**, geb. Venlo 30 thermidor VIII (18 aug. 1800), kleermaker 1821, overl. Venlo 10 maart 1879, zoon van Lambert Theodor van Boven en Johanna Helena Philippart. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
3. Bartholomeus Krambroecker, ged. Bracht 9 aug. 1795, overl. ald. 30 aug. 1795.
4. Bartholomeus Krambroecker, ged. Bracht 22 aug. 1796.

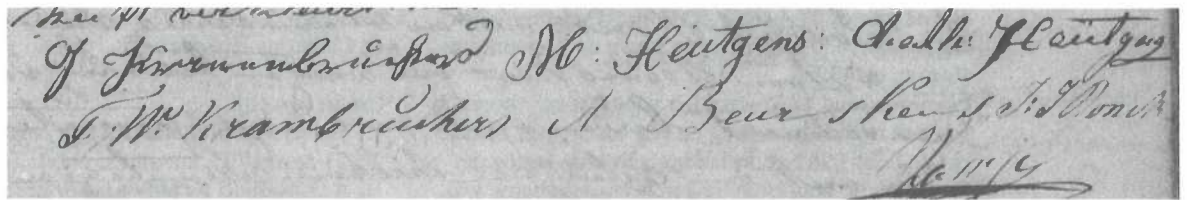

Kranenbruckers en Gitmans

Veel pottenbakkers die zich in de 18e en 19e eeuw in Tegelen vestigden, zijn afkomstig uit het Nederrijnse. Zo ook de pottenbakker Godefridus Kranenbruckers, de naamgever van het Kranenbreukershuis. De familienaam werd in de loop van de tijd op diverse manieren geschreven: Krambroecker; Krambroeckers; Krambrucher; Krambruchers; Krambrucker; Krambrückers; Krambrucker en Kranenbreuker.⁴

1. **Petrus Krambroecker**, ged. Kaldenkirchen (D). 7 mei 1740, landbouwer, overl. Bracht (D) 20 jan. 1814; zoon van Wilhelmus Kranenbruckers en Mechtildis Scherkes; tr. Bracht 26 juni 1792 **Maria Margaretha Leeuwen**, ged. Bracht 10 april 1765, dagloonster,

5. Godefridus Kranenbruckers, ged. Bracht 6 febr. 1798 (get. Hermanus Leewen, Maria Catharina Gerardts), volgt II.
6. Leonardus Bartholomeus Krambroecker, ged. Bracht 16 mei 1801, overl. ald. 14 okt. 1801.
7. Michael Bartholomeus Krambroecker, geb. Bracht 12, ged. ald. 13 okt. 1802.
8. Jean Gerard Kranenbruckers, geb. Bracht 29 maart 1807, kleermaker(sknecht) 1841 in de Kolk te Amsterdam; tr. Amsterdam 29 juli 1841 **Maria Elisabeth de Jong**, geb. Rotterdam 25 juli 1812,⁵ winkelierster in de Wijdsteeg te Amsterdam 1841, weduwe van Lambert Faessen, koopman op de Bloemmarkt te Amsterdam, dochter van Philippus de Jong, reiziger, en Catharina Beus. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

Handtekeningen onder de huwelijksakte van Godefridus Kranenbruchers in 1826.

II. Godefridus Kranenbruckers, ged. Bracht 6 febr. 1798, pottenbakkersgezel 1826, overl. Tegelen 13 juni 1876; tr. Tegelen 7 jan. 1826 **Anna Catharina Margarita Heutgens**, geb. Kaldenkirchen (D) 11 jan. 1798, pottenbakkersvrouw 1826, overl. Tegelen 15 april 1866, dochter van Johann Mathias Heutgens, veearts te Kaldenkirchen, en Maria Gehren; weduwe van Johan Peter Houser.⁶

Godefridus woonde voor zijn huwelijk in de buurtschap de Leemhorst te Tegelen grenzend aan Belfeld. Hij oefende daar het beroep van pottenbakker en herbergier uit. Hij kocht in 1829 het brouwershuis van de erven Trebels. Kort na 1862 werd de werkplaats van Godfried en zijn echtgenote door Johannes Theodorus Gitmans overgenomen. In juli 1877 verkocht Gitmans zijn bezittingen in Tegelen aan sigarenfabrikant Joachim Beurskens.⁷ Uit dit huwelijk onder andere:

III. Anna Margaretha Agnes Krambruchers, geb. Kaldenkirchen 20 sept. 1832, overl. waarsch. in Duitsland; tr. Tegelen 19 april 1852 **Johannes Theodorus Gitmans**, geb. Tegelen 8 nov. 1822, pottenbakker 1852, overl. waarsch. in Duitsland, zoon van Peter Gitmans, pottenbakker te Tegelen Aen gen Zand, en Catharina Gertrudis Strouken, pottenbakster.

De pottenbakker Johannes Theodorus Gitmans vertrekt in 1877 na de verkoop van het Kranenbruckershuis

Het zogenaamde onheilskruis in de rechtergevel van het Kranenbruckershuis anno 2014.

naar Venlo. Hij wordt ald. vermeld als bakker(!) aan de Zuidsingel. Vervolgens verhuist het gezin in 1878 naar Kaldenkirchen.⁸

Uit dit huwelijk:⁹

1. Bartholomeus Godfried Gitmans, geb. Peer (B) 19 juli 1853.
2. Jacob Wilhelm Hubertus Gitmans, geb. Lindenthal (D) 12 jan. 1858.
3. Elisabeth Gitmans, geb. Tegelen 12 nov. 1861.¹⁰
4. Hubertina Margaretha Gitmans, geb. Tegelen 22 febr. 1864.
5. Hendrik Alexander Gitmans, geb. Tegelen 22 okt. 1865.
6. Peter Hubertus Gitmans, geb. Tegelen 17 april 1868.

Hoe het verder verlopen is met deze kinderen Gitmans is niet duidelijk, dit moet verder archiefonderzoek uitwijzen.

De familie Beurskens

De oorsprong van de hier behandelde familie van tabaks- en sigarenfabrikanten Beurskens uit Tegelen kan men in de 18e eeuw vinden in het dorp Buggenum. Aldaar trouwde in 1764 Petrus Beurskens met Agnes Cnops. Later was Peter veerman te Kessel. Zoon Andreas, was aanvankelijk eveneens veerman te Kessel, maar kwam in 1805 naar Tegelen waar hij trouwde met Jacomina Denissen, dochter van een pannbakker. De schrijfwijze van de familienaam werd in de begintijd van de burgerlijke stand op diverse manieren in de akten opgetekend.

Stamreeks Beurskens te Tegelen¹¹

I. Andreas Beurskens, ged. Buggenum 4 okt. 1770, veerman te Kessel 1805, dagloner 1811-1812 en landbouwer 1819-1841 te Tegelen, overl. ald. 12 febr. 1852, zoon van Petrus Beurskens, veerman te Kessel, en Agnes Cnops; tr. *Tegelen 2 prairial XIII (22 mei 1805)* **Jacomina Denissen**, ged. Tegelen 14 nov. 1779, dagloonster 1812, akkervrouw 1832-1841, overl. ald. 22 febr. 1859, dochter van Joannes Denissen, pannbakker, en Maria Claessen.

Uit dit huwelijk:

1. Marie Beurskens, geb. Tegelen 7 juni 1806, dienstmeid 1832, landbouwster 1855, overl. ald. 4 nov. 1885; tr. Tegelen 19 maart 1832 **Jean Huijs**, geb. Maasbree 2 sept. 1808, landbouwer 1834-1866, overl. Tegelen 5 febr. 1866, zoon van Laurentius Hus en Catharina Janssen, akkerlieden. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

2. Henrij Beurskens, geb. Tegelen 26 jan. 1808, volgt II.
3. Guillaume Burschkens, geb. Tegelen (Bruckskens) 13 jan. 1811, pannembakker 1838, arbeider 1886; tr. Tegelen 7 mei 1838 **Ida Natjeu**, geb. Tegelen (Genend) 30 mei 1813, dienstmeid 1838, overl. Tegelen 13 juni 1894, dochter van Joachim Nathieu, timmerman, en Gertrudis Driessen. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
4. Jean Burskens, geb. Tegelen (Rietstraat) 22 nov. 1812.
5. Catharine Agnes Burskens, geb. Tegelen (Rietstraat) 18 aug. 1814, overl. Tegelen 20 aug. 1867; tr. Tegelen 17 april 1841 **Wilhelmus Poeth**,¹² geb. Kaldenkirchen 20 aug. 1811, pottenbakkersgezel 1841, pottenbakker 1867, 1872, overl. Tegelen 20 aug. 1867; zoon van Hendrik Poeth, landbouwer, en Anna Maria Steiger. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
6. Peter Burskens, geb. Tegelen 24 okt. 1817, overl. ald. 28 maart 1823.
7. Jean Burskens, geb. Tegelen 30 dec. 1819, pannembakkersknecht 1841; tr. Tegelen 27 aug. 1841 **Anna Catharina Direcks**, geb. Tegelen 13 mei 1815, dienstmeid 1841, dochter van Hendrik Direcks, dagloner, en Maria Willemsen.
8. Anna Maria Burskens, geb. Tegelen 20 april 1825, overl. ald. 2 febr. 1908; tr. Tegelen 13 sept. 1847 **Michiel Hekkens**, geb. Swolgen op de Gun gem. Meerlo 2 juni 1820, molenaarsknecht te Baarlo 1847, landbouwer 1847, 1882, overl. Tegelen 2 jan. 1882, zoon van Gerard Hekkens en Elisabeth van Lier, landbouwers. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

II. **Henrij** (Hendrik) **Beurskens**, geb. Tegelen 26 jan. 1808, dagloner 1834, pannembakker 1841-1873, landbouwer 1873-1882, overl. ald. 15 maart 1888, tr. 1e Tegelen 5 april 1834 **Margret Natjeu**, geb. Tegelen 1 sept. 1808, dienstmeid 1834, overl. ald. 14 okt. 1852, dochter van Joachim Nathieu, timmerman, en

Gertrudis Driessen; tr. 2e Tegelen 12 okt. 1853 **Gertruda Gielen**, geb. Egchel gem. Helden 6 okt. 1820, dienstmeid te Tegelen 1853, overl. ald. 12 febr. 1907, dochter van Gijsbertus Ghielen en Cornelia Vrencken, landbouwers.

Uit het eerste huwelijk:

1. Joachim Hubert Beurskens, geb. Tegelen 12 juli 1835, volgt III.
2. Jacoba Hubertina Beurskens, geb. Tegelen 18 juli 1838.
3. Maria Gertrudis Hubertina Beurskens, geb. Tegelen 21 jan. 1841, overl. ald. 9 april 1906; tr. 1e Tegelen 11 okt. 1873 **Antonius Pieter Hubertus Verbruggen**, geb. Beesel 7 april 1843, huisschilder in 1873, overl. Tegelen 28 juni 1874, zoon van Josef Hubert Verbruggen en Maria Salome Dinraats; tr. 2e Tegelen 17 juli 1875 **Petrus Roeven**, geb. Maasbree 5 maart 1843, mandenmaker 1875, overl. Tegelen 10 jan. 1915, zoon van Henricus Roeven en Christina Vaessen. Uit haar tweede huwelijk zijn kinderen.
4. Maria Hubertina Beurskens, geb. Tegelen 20 april 1844, dienstmeid 1873, overl. ald. 26 jan. 1903, tr. Tegelen 10 mei 1873 **Conrardus Boots**, geb. Beesel 27 april 1842, dienstknacht 1873, overl. Tegelen 10 febr. 1926, zoon van Pieter Boots en Anna Catharina Franssen. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
5. Andreas Hubertus Beurskens, geb. Tegelen 24 april 1848, pannemmaker in 1874, overl. Belfeld 1 dec. 1919; tr. Tegelen 24 okt. 1874 **Agnes Beurskens**, geb. Tegelen 22 juli 1852, overl. ald. 4 juni 1893, dochter van Johannes Beurskens, pannembakker 1874 en Anna Catharina Derks. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
6. Johannes Hubertus Beurskens, geb. Tegelen 16 mei 1851, arbeider 1882, overl. ald. 7 mei 1928, tr. Tegelen 17 april 1882 **Theodora Hendrikx**, geb. Kessel 1 mei 1858, overl. Tegelen 8 juli 1894,

Tabaksreclame van fabrikant Beurskens.

dochter van Jan Mathijs Hendriks en en Wilhelmina Beurskens. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

Uit het tweede huwelijk:

7. Margaretha Hubertina Beurskens, geb. Tegelen 17 maart 1855, overl. ald. 8 dec. 1923; tr. Tegelen 5 april 1880 **Jacobus Schatorjé**,¹³ geb. Broekhuizen 19 nov. 1857, hoefsmid 1880, overl. Tegelen 15 aug. 1896, zoon van Jacobus Schatorjé, leiendekker, en Petronella Hubertina van Lin, landbouwers. Uit dit huwelijk kinderen.
8. Hubertus Beurskens, geb. Tegelen 30 aug. 1857, overl. ald. 26 maart 1858.
9. Maria Beurskens, geb. Tegelen 20 febr. 1859, dienstmeid 1883, overl. ald. 27 febr. 1945; tr. Tegelen 22 jan. 1883 **Johannes Nicolaus Curvers**, geb. Tegelen 3 okt. 1861, metselaar 1883, overl. ald. 23 aug. 1945, zoon van Nicolaus Curvers en Gertrudis Lenders. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
10. Hubertus Beurskens, geb. Tegelen 27 okt. 1861, overl. ald. 6 febr. 1862
11. Anna Catharina Hubertina Beurskens, geb. Tegelen 18 maart 1864; tr. Tegelen 6 juni 1887 **Franciscus Schouenberg**, geb. Tegelen 24 jan. 1859, pannembakker 1887, overl. ald. 18 okt. 1948, zoon van Jacobus Schouenberg en Anna Catharina Peeters, landbouwers. Uit dit huwelijk zijn kinderen.
12. Paulus Hubertus Beurskens, geb. Tegelen 8 april 1868, pannembakker 1894; tr. Tegelen 29 okt. 1894 **Johanna Crienen**, geb. Baarlo gem. Maasbree 30 aug. 1871, dienstmeid 1894, dochter van Joannes Crienen en Wilhelmina Peeters, landbouwers. Uit dit huwelijk zijn kinderen.

III. **Joachim Hubert Beurskens**, geb. Tegelen 12 juli 1835, tabakskerver en tabaksfabrikant 1874-1913, overl. ald. 18 dec. 1913, tr. 1e Tegelen 15 nov. 1873 **Wilhelmina Pubben**, geb. Tegelen 26 maart 1846, overl. ald. 25 jan. 1877, dochter van Peter Pubben en Hendrina Peeters; tr. 2e Tegelen 25 juli 1878 **Helena Frenken**, geb. Tegelen 17 maart 1844, dienstmeid 1878, overl. ald. 11 mei 1926, dochter van Johannes Frenken en Ida Peeters.

Kort na het overlijden van zijn eerste echtgenote Wilhelmina Pubben, 110 jaar na de bouw, kocht Joachim Hubert Beurskens op 16 juli 1877 het Kranenbreukershuis.

Uit het eerste huwelijk:

1. Hendrina Margaretha Joanna Beurskens, geb. Tegelen 27 sept. 1874, overl. ald. 23 febr. 1875.
2. Antonius Wilhelmus Beurskens, geb. Tegelen 4 sept. 1875, overl. ald. 22 febr. 1876.
3. Maria Hendrina Jacomina Beurskens, geb. Tegelen 4 dec. 1876, overl. ald. 24 maart 1877.

Uit het tweede huwelijk:

4. Johannes Hendrik Beurskens, geb. Tegelen 28 mei 1879, volgt IV.
5. Peter Hendrik Beurskens, geb. Tegelen 16 juni 1880, overl. ald. 21 nov. 1897.
6. Antonius (Toon) Wilhelmus Beurskens, geb.

Grafmonument van de familie Beurskens op het kerkhof te Tegelen anno 2014.

Tegelen 3 febr. 1882, tabaksfabrikant 1913, overl. Venlo (ziekenhuis) 10 okt. 1956; tr. Tegelen 1 juli 1913 **Ida Johanna Faassen**, geb. Tegelen 16 juli 1882, overl. ald. 25 mei 1939, dochter van Willem Faassen, fabrikant, en Johanna Wilhelmina Thissen.

Uit dit huwelijk:

- a. Joachim Willem Antoon Beurskens, geb. Tegelen 3 maart 1915, tandarts, overl. Venlo 21 juli 1993; tr. Tegelen 20 aug. 1945 **Louise Wilhelmina Maria Laumans**, geb. Tegelen 5 okt. 1915, overl. ald. 14 dec. 2002, dochter van Wilhelmus Caspar Laumans, dakpannenfabrikant en Sophia Catharina Gitmans. Uit dit huwelijk zijn zeven kinderen.
 - b. Willem Jean Maria Beurskens, geb. Tegelen 4 sept. 1916.
 - c. Mientje Helene Beurskens, geb. Tegelen 15 jan. 1918, overl. ald. 22 mei 1919.
 - d. Hendrik Willem Beurskens, geb. Tegelen 9 okt. 1919.
7. Wilhelmina Maria Beurskens, geb. Tegelen 2 april 1884, overl. Horn (sanatorium) 23 okt. 1971, begr. Tegelen; tr. Tegelen 8 aug. 1916 **Jacobus Silvester Bruijsten**, geb. Overasselt 6 dec. 1873, ambtenaar ter secretarie, overl. Sambeek 10 april 1920, zoon van Jacobus Johannes Bruijsten en Maria Johanna Arts.

IV. **Johannes (Sjeng) Hendrik Beurskens**, geb. Tegelen 28 mei 1879, sigarenfabrikant 1916, tabaksfabrikant 1917, overl. ald. 7 juni 1949, tr. Tegelen 26 nov. 1917 **Helena Maria Schleberger**, geb. Mönchengladbach (D) 18 okt. 1889, overl. Tegelen 18 febr. 1964, dochter van Joseph Schleberger, boekbinder, en Bernhardina Maria Gellenbeck.

Uit dit huwelijk:

1. Joachim (Jo) Joseph Beurskens, geb. Tegelen 28

- dec. 1918, woonde in Australië 1950-1987, overl. Tegelen 22 aug. 1987.
2. Helene Irmgard Bernardine Beurskens, geb. Tegelen 3 febr. 1921, overl. Venlo 26 maart 2003; tr. Tegelen 29 aug. 1945 **Gerardus** (Sjraar) **Maria Antonius van Gerven**, geb. Tegelen 14 maart 1913, fabrikant van houtartikelen, 1e luitenant Regiment Stoottroepen van het Koninklijk Nederlandsch Indisch Leger, gesneuveld te Mangkan Wetan ten westen van Semarang 9 jan. 1947, begr. Semarang op het ereveld Candi.¹⁴ Uit dit huwelijk:
 - a. Irmgardis (Irma) Helene Bernardine van Gerven, geb. Amsterdam 1946, overl. Venlo 2011.
 3. Hendrikus Wilhelmus Maria Beurskens, geb. Tegelen 23 sept. 1922, overl. ald. 8 aug. 1923.
 4. Hendrik Joseph Beurskens, geb. Tegelen 21 aug. 1925, woonde in Auckland, New Zealand 1964-1971, overl. Horst 31 maart 2000.

Nadat tabaksfabrikant Sjeng Beurskens in juni 1949 was overleden, zijn de bedrijfsactiviteiten in het Kranenbreukershuis gestaakt. Toen kwam het pand leeg te staan. Het pand ging op 28 januari 1969 over in handen van mevrouw Helene Irmgard Bernardine van Gerven-Beurskens, dochter van het echtpaar Beurskens-Schleberger. In 2009 werd het complex verworven door de gemeente Venlo, die op haar beurt in 2011 alles overdroeg aan de Vereniging Hendrick de Keyser. Daarna volgde een grondige restauratie zodat het, in oude luister hersteld, weer kon worden verhuurd.

Meer over de historie en de lotgevallen van het Kranenbreukershuis kunt u nalezen in de inleiding en

Gedenksteen van de restauratie afgesloten in 2011.

in Katernen 17, Gemeentearchief Venlo juni 2013 en in R.H.M. Denessen, B.J.M. Klück en J.A. van der Hoeve, 'Een schoon, sterk en weldoortimmerd huis'. Bouw- en cultuurhistorisch onderzoek Hoekstraat 6-10 Tegelen gemeente Venlo, Monumentenhuis Limburg/ Bureau voor bouwhistorisch onderzoek J.A. van der Hoeve, rapport 2003-541 in 2 delen, Roermond/ Utrecht 2003.

Noten

- 1 M.P.H.M. DINGS, *Tegelen in de Franse Tijd 1794-1814*, Tegelen 1987.
- 2 R.H.M. DENESSEN e.a., *Hoofdrapport Bouw- en Cultuurhistorisch onderzoek Hoekstraat 6-10*, Tegelen (Gemeente Venlo) 2003.
- 3 *Nederland's Patriciaat* 64, Den Haag 1978-'79, 179-238.
- 4 M. DINGS, Pottenbakkers in Tegelen (1730-1930), in: *Sjerfkes. Nieuwe inzichten in het Nederrijns keramisch verleden van een aantal Noord- en Midden-Limburgse plaatsen*, Tegelen 2003, 38-55.
- 5 Volgens een attestatie in de huwelijksbijlagen bij haar tweede huwelijk. Haar vader was vergeten het kind aan te geven bij de burgerlijke stand te Rotterdam. Daar was ze wel dezelfde dag r.k. gedoopt in de Leeuwenstraatsche kerk.
- 6 J.P. Houser is overleden te Tegelen 14 febr. 1825.
- 7 Sjerfkes, 53.
- 8 Ibidem.
- 9 De gegevens over de in het buitenland geboren kinderen Gitmans werden achterhaald via het bevolkingsregister van de gemeente Tegelen.
- 10 Het bevolkingsregister van Tegelen geeft ook aan dat het gezin van Johannes Theodorus Gitmans zich vanuit Efferen (D) op 1 febr. 1860 weer in Tegelen heeft gevestigd.
- 11 Diverse gegevens over deze familie zijn verkregen uit de collecties van het Centraal Bureau in Den Haag en de Nederlandse Genealogische Vereniging te Weesp. Op deze plaats ook een dankwoord aan Jo L. Coopmans te Tegelen en Hans Bos te Swalmen voor hun bijdragen.
- 12 In de huwelijksakte heet hij Wilhelm Pötts. Zie voor deze familie: P.J.W. POETH, *Poeth-Peuten, een genealogisch onderzoek*, z.pl. 1975.
- 13 Over de familie Schatorje: P.J.M. REINDERS, *Schatorje, Schatorje. Verre landen en grote hoogten*, Goirle 1993.
- 14 Historie Venlo Dodenboek (oorlogsslachtoffers), website: <http://historie.venlo.nl>

Van de redactie

Het voor deze aflevering geplande Verslag van de Algemene Ledenvergadering van de Sectie Genealogie, gehouden op 17 mei 2014, is doorgeschoven naar het volgende nummer.

